

FUGLE

& NATUR

HAVØRNEN KOMMER!

Få flere fugle
i haven

GUIDE:
Redekasser

Kend din måge

Nyord Enge

Bliv **Naturbeskytter** i Dansk Ornitologisk Forening

INFO

Den elegante spidsand er desværre raslet ned i antal ynglefugle herhjemme siden 1970'erne. Tilbagegangen tilskrives dræning og opdyrking af strandenge, som er et foretrukket levested for arten. Tilbagegangen skal bremses nu, hvis ikke vi vil miste spidsanden som dansk ynglefugl.

Hør mere og meld dig som Naturbeskytter på telefon 3328 3800 hverdage kl. 11–15 eller på dof.dk/naturbeskytter

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
DANMARK

KOLOFON

Forside

Havørnen sætter rekord i antal ynglepar. Læs mere om Danmarks største rovfugl på side 6-10.

Foto: Allan Gudio Nielsen.

Udgivet af Dansk Ornitologisk Forening (DOF) / BirdLife Danmark

Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Tlf. 33 28 38 00
(alle hverdage 11-15).
Mail: dof@dof.dk

Redaktør (ansv.):

Karina Demuth
tlf. 20 85 89 69
karina.demuth@dof.dk

Korrektur:

Anne-Grete Ditlevsen

Annoncer:

Mads Oddershede

Ture og møder:

Mia Ilander Albrechtsen

Oplag:

17.200. ISSN: 1395-8860

Layout og tryk:

Jesper Urban Pedersen/
Vivian Buch

www.stepprintpower.dk

DOF MENER!

I november vedtog foreningens højeste myndighed, Repræsentantskabet, et nyt grundlæggende natursyn (dof.dk/natursyn) samt en helt ny naturpolitik (dof.dk/naturpolitik), som vi i årene fremover vil basere vores indsats på, når vi arbejder på at forbedre forholdene for Danmarks fugle og natur.

De meget grundigt bearbejdede dokumenter afløser tilsvarende vedtagelser, som har været gældende siden 2013. Siden da er der sket rigtig meget på det naturpolitiske område, så det har derfor været nødvendigt at støve de gamle synspunkter af og tilføje nogle nye, aktuelle emner.

Hvis du er nysgerrig, er der derfor nu mulighed for at læse om, hvad din forening mener om en lang række aktuelle emner i relation til fugle og deres levesteder. Både i foreningens lokalafdelinger og centralt gør vi alt for at beskytte og forbedre fuglenes yngle-, raste- og overvintringsområder, så det er afgørende vigtigt, at vi har nogle pejlemærker at styre efter i arbejdet.

Vi ved, at også politikere med interesse for natur og miljø kan være interesseret i at se, hvilke holdninger DOF BirdLife har til en række naturpolitiske emner. Enkeltpersoner, inkl. foreningens medlemmer, kan også søge inspiration og argumentation i vores natursyn.

Vores grundholdninger er centreret omkring diversitet, autenticitet, dynamik og oplevelser og friluftsliv i naturen. DOF's naturpolitik folder sig ud herfra, og vi har meninger om biodiversitet, hav og kyst, skov, lysåbne naturtyper og ferske vande, agerland, byer og bebyggede områder, planloven, klima,

energi, jagt og vildtforvaltning samt friluftsliv og forstyrrelser i naturen.

Det er en bred vifte af emner, der yderligere er uddybet på vores hjemmeside, så du skal være meget velkommen til at gå på opdagelse i vores holdninger. Jeg håber, at du langt hen ad vejen er enig med os.

I den nye politik fylder biodiversitet, klima og energi mere end tidligere, og det skyldes naturligvis, at det er højaktuelle emner, og at især de to sidste en gang imellem kan være konfliktfyldte, når der planlægges vindmøller og solparker.

Efter kommunalvalget d. 16. november 2021 er de nye byråd nu ved at finde deres ben, og det politiske arbejde er i fuld gang. Men husker byrødderne også at formulere en naturpolitik for kommunen? I 2013 var det kun hver sjette kommune, der havde en politisk vedtaget naturpolitik. Siden da er flere kommet ud af startblokkene på naturområdet, men jeg vil opfordre dig til at tjekke, om din kommune har en naturpolitik. Ellers grib fat i borgmesteren og bed om, at naturen kommer på dagsordenen. De kan hente inspiration i DOF's nye naturpolitik!

Egon Østergaard
EGON ØSTERGAARD,
FORMAND DOF

Dansk
Ornitologisk
Forening

BirdLife
D A N M A R K

En arv til Dansk Ornitologisk Forening
**ER EN GAVE FRA ET LIV
TIL ET ANDET**

Ved at betænke DOF i dit testamente er du
– selv efter din levetid – med til at hjælpe
vores truede ynglefugle & sårbare natur.

Læs mere og få gratis hjælp til dit testamente
af vores dygtige advokat, Nils-Erik Norsker,
på dof.dk/arv

VIDSTE DU?

*At østersøens
vinterbestand af
ederfugle er halveret
på bare tre årtier.*

SIDE 14

I serien Dus med himlens fugle besøger vi nogle af de mange personer, der sammen tegner DOF.

SIDE 6

Havørnen sætter rekord i antal ynglepar, frugtbarhed og evnen til at tilpasse sig.

SIDE 18

Vil du have flere fugle og flere forskellige arter i haven? Så er vinterfodring den nemme og hurtige vej.

INDHOLD

Havørnebestand på himmelflugt	6
Siden sidst Danmark	12
Portræt, Henrik Böhmer: Fuglene giver livet mening	14
Fyld haven med fugleliv	16
Redekasser: Hvilken fugl vil du have?	22
Stop rovfugledrab nu!	24
Børneside: Kend din måge	28
DOF hjælper folkeskoven i Afrika og Asien.....	30
Kort nyt Verden.....	36
Nyord Enge: Unikt hotspot i Østdanmark.....	38
Ture og møder mv	44

SIDE 30

Sådan hjælper vi skovfuglene i Kenya, Uganda og Nepal.

HAVØRNE- BESTAND PÅ HIMMELFLUGT

AF JAN SKRIVER

Danmarks største rovfugl har luft under vingerne som aldrig før i historien. Og havørnen fortsætter med at overraske og sætte rekord i antal ynglepar, frugtbarhed og evne til at tilpasse sig livet i et tæt-befolket land.

Virkeligheden har overhalet selv de vildeste fantasier og feltornitologiske drømme, når det handler om den danske bestand af havørne, der i disse år har medvind af historiske dimensioner. Da Projekt Ørn blev etableret af DOF i 1992, lød det ambitiøse mål, at Danmark i 2040 skulle have 75 par havørne.

Her to årtier før målsætningen skal stå sin prøve, er der flere end dobbelt så mange beboede havørnereder i den danske natur. Helt præcis bød 2021 på 152 ynglende havørnepar, der tilsammen fik 153 unger på vingerne.

Dermed har Projekt Ørn registreret mindst 1.377 udføjne havørneunger siden 1995, da havørnen efter 100 års fravær igen blev dansk ynglefugl.

Og Kim Skelmose, der er leder af DOF's Projekt Ørn, som overvåger udviklingen, og hvert år udarbejder en status over ørnebestanden, må endnu engang næsten gentage sig selv og opjustere forventningerne til fremtiden for havørnen. ▶

Havørn og gråkrager. Foto: Svend Nørgaard

Udsigt til 250 havørnereder

”Med de erfaringer vi har høstet de senere år i projektet, er en bestand på 200 ynglepar realistisk, og 250 beboede reder er ikke umuligt,” siger Kim Skelmosen.

”Med sin varierede kystlinje på mere end 7.000 kilometer og sine mange fuglerige havområder, fjorde og søer er Danmark et ideelt landskab for havørnen, der primært lever af vandfugle og fisk. Og vi kan se, at havørnene ikke er så kræsne med deres valg af redetræer og yngleskove, som vi havde troet for årtier siden, hvor vi forventede, at der skulle store skovområder med mindst 200 år gamle ege- eller bøgetræer til for at huse havørne med rede. I dag er der eksempler på, at havørnepar slår sig ned i små skove af nåletræer og i fritstående høje træer i åbent landskab. Bare der er fred og ro i en passende radius af reden, er ørnene langt mere fleksible med hensyn til ynglelokalitet, end vi havde forventet.”

Ørne kan også bo i stueetagen

Ubeboede småøer og holme kan blive den næste danske naturtype, som nye ynglepar af havørn vælger at slå sig ned i. I 2021

etablerede et havørnepar sig på Hesselø i Kattegat næsten 25 kilometer fra fastlandet.

”For århundreder siden ynglede et havørnepar på jorden ved den mægtige Filsø i Vestjylland, så hvem ved, om jordrugende ørne bliver det næste nye fænomen, vi skal opleve med arten. Den danske kystnatur byder på mange små ubeboede holme, hvor der sjældent færdes mennesker. En mindre holm uden ræve og menneskelige forstyrrelser kan måske få et havørnepar til at slå sig ned, når den dag kommer, hvor de allerbedste lokaliteter i skove er optaget,” lyder det fra Projekt Ørn.

Respekt for fugle med næb og klør

At rovfugle i almindelighed og ørne i særdeleshed er kommet til ære og værdighed som fuglefaunaens største jægere har også spillet sin positive rolle for bestandens optur.

”Selv om der desværre fortsat er eksempler på illegal jagt og bevidste forgiftninger af ørne, kan vi konstatere, at de store rovfugle nyder en meget stor bevågenhed i befolkningen. Og der er en udbredt opbakning til at beskytte de fredede fugle.

For eksempel bliver det stort set altid med det samme opdaget, hvis der sker noget uregelmæssigt eller mistænkeligt i et ørneterritorium, hvorpå vi får besked,” siger lederen af DOF’s Projekt Ørn.

Fra skrækslagne til tillidsfulde

Engang flygtede havørne, bare de på lang afstand så et menneske, verdens farligste og mest dominerende pattedyr.

Nu om dage, da rovfugle er jagt-fredet og genstand for respekt og menneskelig beskyttertrang, er flere ørne år for år blevet mere og mere tillidsfulde. Fredningen og forståelsen for ørnens rolle i naturens store kredsløb har givet de store rovfugle større spillerum til at etablere territorier og tage flere mulige jagtmarker i brug.

”Havørnen har knækket koden for at leve i Danmark side om side med mennesket. De senere år har vi flere eksempler på bynære havørne, for eksempel ved Egå Engsø i udkanten af Aarhus. Selv om publikum er tæt på, jager havørne næsten dagligt ved søen. Ørnene har vænnet sig til, at mennesker er gode nok. Hvis man opfører sig ordentligt overfor ørne,

kan de næsten lære én at kende, og så får man storstående oplevelser med dem,” siger Kim Skelmose.

Havørnen breder sig i hovedlandet

Sydøstdanmark i almindelighed og Lolland, Falster, Sydfyn og Sydøstjylland i særdeleshed hører fortsat til havørnens danske kerneområder, men rovfuglene fordeler sig mere og mere i hele landet.

Generelt er havørnens indvandring mod nord op gennem Jylland dog gået mere trægt, end det var forudset, da arten vendte tilbage til Danmark.

De seneste tendenser tyder på, at koloniseringen af størstedelen af hovedlandet nok skal komme og bevæge sig mod vest og nord. De senere år har også Vadehavet fået sine ynglepar.

”Fra marsken og Vadehavet vil havørne kunne etablere sig flere steder nordpå ved de vestjyske fjorde. Også Thy og hele Limfjordslandet med Vejlerne som et kerneområde, vil kunne få flere ynglepar af havørn. Viborg-området mange søer vil sikkert også tiltrække ynglende ørne,

ligesom Randers Fjord og Mariager Fjord synes oplagte som terræner for øget fremgang,” siger Kim Skelmose.

Husk naturbeskyttelse i ørnehøjde

Ørnetræerne vokser dog ikke ind i himlen af sig selv, og der skal fortsat passes godt på havørnen i Danmark, påpeges det i Projekt Ørn.

”Vi ved af bitter erfaring, at der ikke skal meget til, før det går den forkerte vej i naturen. Der vil fortsat være brug for omtanke omkring ørnens reder, hvor der skal være fred og ro. Det er helt afgørende, at vi bliver ved med at beskytte ørnene i deres yngleterritorier,” siger lederen af DOF’s Projekt Ørn.

Projekt Ørn har registreret, at faste territorier, hvor de gamle ørne kender hver en afkrog af landskabet og dets muligheder for at byde på føde, er afgørende faktorer i relation til en stor ynglesucces.

Når et territorium har været besat i en halv snes år, kan ørneparret få op imod to unger ud at flyve pr. ynglesæson. Og i særlige tilfælde hele tre unger. ▶

Læs mere om rovfugle og om ørnens dag søndag den 27. februar 2022 på side 27.

Foto: Erik Biering

NYT FÆNOMEN

I DANSK NATUR:

OP IMOD
100 HAVØRNE
OVERNATTER
SAMMEN

Vadehavet er en af Danmarks vigtigste jagtmarker for især unge havørne. Nu er området blevet hjemsted for den formentlig største kendte koncentration af ørne nogensinde i dansk natur. I dette vinterhalvår er der set op imod 100 unge havørne til kollektiv overnatning i en skov med udsigt til fuglerige marskområder og vadeblader.

Tusindtallige flokke af stære laver sort sol, før de flyver til kollektiv overnatning i rørskovene, mens skarer af vadefugle står bag fænomenet hvid sol, når de i et splitsekund drejer kollektivt i luften og viser undervinger, der lyser op.

Nu forsøger Danmarks voksende bestand af havørne tilsyneladende at gøre de mindre fugle kunsten efter ved at flokkes og i stor stil vise vingefang over sovegemakkerne.

”For få år siden var det utopi ligefrem at tænke på flokke af havørne i Danmark. I dag er det virkelighed flere steder i landet, og Vadehavsregionen har denne vintersæson budt på en ny dimension i havørnenes liv, nemlig kollektiv overnatning i den helt store stil. Op imod 100 havørne har siden efteråret overnattet i en lille plantage nord for Højer med udsigt til deres jagtmarker i Vadehavet. Det er nyt for os, at havørne kan stimle sammen i hundredtal for at sove næsten skulder ved skulder,” siger Kim Skelmosen, der er leder af Projekt Ørn i DOF.

Sovesale i slaraffenlandet

De senere år er der set havørne til kollektiv overnatning på Fanø, ved Ho Bugt nord for Esbjerg og i Lille Vildmose i Østthimmesland men aldrig i en skala, som det har været tilfældet de senere måneder på fastlandet ved Vadehavet. I Projekt Ørn kender man ikke fra udlandet til kollektiv overnatning i et antal, som er observeret blandt havørnene i den danske del af Vadehavet. Ej heller er det beskrevet i litteraturen,

at ørne kan stimle sammen så massivt, som det er set denne vinter i Sydvestdanmark.

”Måske har det været et årligt tilbagevendende fænomen med kollektive overnatningspladser for havørne i Vadehavet og tilsvarende føderige områder for århundreder siden, dengang bestandene af ørne og andre rovfugle var intakte, før de i 1800-tallet blev efterstræbt og bekæmpet. Vi ved det ikke. I dag, da bestanden af havørne i Danmark og Tyskland er historisk talrig, er det nærliggende at kæde det store antal overnattende rovfugle sammen med Vadehavet som en livsvigtig jagtmark i vinterhalvåret for unge havørne. Ørnene har i tidevandszonen adgang til store skarer af vandfugle, og på kysten er der ofte døde sæler og fisk skyllet op fra Nordsøen. Vadehavet er et slaraffenland for unge havørne, der sikkert af lavpraktiske årsager er begyndt at overnatte med udsigt til deres spisekammer,” siger Kim Skelmosen.

Ørne giver hinanden gode råd

De fleste kragefugle har kollektive overnatningspladser fra oktober til yngletiden sætter ind i foråret. Ofte stimler mange tusinde fugle sammen.

Forskere mener, at kragefugle kan kommunikere med hinanden og udveksle erfaringer om fødekilder og gode spisesteder. Det samme er måske tilfældet, når ørne mødes.

”Det er især unge havørne, der er kollektive på vinterens overnatningspladser. Man kan godt forestille sig, at de så at sige fortæller hinanden, hvor de skal flyve hen og søge føde

næste morgen, og måske finder de unge ørne deres kommende partner, når de er sociale på sovepladserne,” siger Kim Skelmosen.

Fra solister til kollektivist

Daniel Palm Eskildsen, der er biolog i DOF, arbejder sammen med Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet med ørneforskning ved hjælp af GPS-sendere.

Forskningen har i løbet af de seneste fire år afsløret et generelt mønster i de unge ørnes liv. Signalerne fra 18 unge ørne med GPS-sendere har vist, at danske havørne i deres første måneder som flyvedygtige jægere opholder sig ganske tæt på de områder, hvor de fløj fra rede. Men snart begynder de at udforske landskabet, og i vintermånederne mødes de ofte i de samme fuglerige vandområder.

Overordnet set er unge havørne solister i sommerhalvåret, mens de er kollektivist i vinterhalvåret.

”Mange unge havørne fra hele Jylland har vist sig at bruge Skallingen, Ho Bugt, Langli, Fanø og Rømø, ja hele Vadehavet som jagtmarker og vinterkvarterer. For eksempel er der opdaget flere overnatningspladser for havørne nord for Ho Bugt. Og på Fanø blev der i vinteren 2020/2021 talt 40-50 havørne til kollektiv overnatning. Vi har længe vidst, at glenter og kærhøge overnatter kollektivt i vinterhalvåret, men vi vidste ikke, at havørne også gør det i stor stil. GPS-senderne har været med til at lede os på sporet af disse fælles sovepladser for ørne,” siger Daniel Palm Eskildsen. ●

SIDEN SIDST

DANMARK

AF ANTON LIHN

▼ Foto: Annie Kruse Pedersen

NYE FUGLE- BESKYTTELSES- OMRÅDER PÅ EN MILLION HEKTAR

Danske havfugle har fået nye fristeder i form af en million hektar nye fuglebeskyttelsesområder på havet.

Det har vakt glæde i DOF, der gennem årtier har kortlagt fuglelivet i de danske farvande og kæmpet politisk for at sikre den retmæssige beskyttelse til de havfugle, der lever i og passerer igennem Danmark.

“Det er rigtig godt, at vores havfugle nu får den tiltrængte beskyttelse i nogle af de danske havområder, der har størst international betydning. Der er lagt rigtig meget arbejde og mange timer i at overvåge og dokumentere de mange fugle, der er afhængige af de store havområder, så det er selvfølgelig dejligt, at det arbejde nu bærer frugt,” siger Egon Østergaard, formand i DOF BirdLife.

De seks nye fuglebeskyttelsesområder ligger i Flensborg Fjord, Sejerøbugten, Smålandsfarvandet, i det nordvestlige Kattegat, ved Rønne Banke og i Skagerrak. Især udpegningen af fuglebeskyttelsesområdet i Smålandsfarvandet er væsentlig, fordi der er planer om at bygge en havvindmøllepark i området, der har stor international betydning for både trækende og rastende havdykænder.

Et fuglebeskyttelsesområde betyder som udgangspunkt, at myndigheder ikke kan give tilladelse til aktiviteter, der kan skade fuglene.

ORNITOLOGER SÆTTER 450 REDEKASSER OP TIL HUSVILDE FUGLE

Det kan være svært at finde en et-værelses med tag, hvis man er en af de mange fuglearter, der ruger i reder i hule træer. Men nu er en redningsaktion sat i værk af DOF og støttet af Hedevidg Quidings Legat.

Frivillige kræfter fra hele landet har budt ind med hjælp til at sætte 450 redekasser op til en række særligt udvalgte arter, der har særligt brug for hjælp til at få tag over hovedet.

Knap 100 redekasser er sat op af udvalgte frivillige, der arbejder fokuseret med nogle af de sjældnere hulrugende fugle – slørugle, perleugle, vende Hals, stor skallesluger, hvinand og vandstær.

De resterende cirka 350 redekasser er uddelt til og opsat af øvrige medlemmer af DOF og øremærket til mursejler, stær og broget fluesnapper.

STØTTE TIL TRUEDE PINGVINER OG HAVNATUR

Pingviner er den næstmest truede gruppe af havfugle, og derfor får de nu en nøglerolle i formidlingen om truslerne mod havet og dets dyreliv.

Med udgangspunkt i pingvinerne har DOF BirdLife indgået et samarbejde med Kattegatcenteret om formidling om de trusler, som livet i havet er udsat for.

Samarbejdet skal sikre støtte til konkrete projekter, som beskytter de vilde pingviner i naturen. Støtten går ubeskåret til pingvinbeskyttelsesarbejde hos DOF BirdLifes lokale partnerorganisationer i BirdLife International, der er verdens største partnerskab for naturbevarelse.

Et nyt pingvinanlæg i Kattegatcenteret er et af de tiltag, der skal sætte fokus på de omfattende trusler mod havets fugle og natur.

▲ Foto: Shutterstock

NY FUGLEART FOR DANMARK: NORDAMERIKANSK EREMITDROSSEL RINGMÆRKET PÅ CHRISTIANSØ

▲ Eremitdrossel er en lille drosselart, der minder meget om vores hjemlige sangdrossel. Foto: Kim Liljehult

Onsdag 3. november 2021 klokken 11.30 blev en ny art føjet til listen over fuglearter set i Danmark, der nu tæller 490 arter.

Det skete, da ringmærkeren Anton Herrig Liebermann på Christiansø fangede et eksemplar af den nordamerikanske eremitdrossel i et ringmærkningsnet.

Kun to andre ornitologer var til stede, da den sjældne drossel fra Nordamerika blev ringmærket og kort efter sluppet fri.

Eremitdrosslen blev imidlertid på Christiansø i nogle dage, så det lykkedes en række tilrejsende ornitologer at få arten i øjesyn. Fundet afventer endelig godkendelse af DOF's Sjældenhedsudvalg (SU) for at kunne blive tilføjet den officielle liste over danske fuglearter. /JS

KOMMUNALVALGET BLEV GRØNT: NU SKAL LØFTERNE INDFRIES

Kommunalvalget blev det grønneste nogensinde. I løbet af valgkampen svarede cirka hver femte kandidat ja til at arbejde for fire konkrete grønne tiltag fra Klimakoalitionen, som DOF BirdLife er en del af.

På valgdagen viste en undersøgelse lavet på vegne af Kommunernes Landsforening, at klima og miljø var det vigtigste emne, da vælgerne skulle sætte deres kryds.

"Klima og natur er for alvor blevet en afgørende faktor i dansk politik. Nu er det vigtigt, at de nyvalgte byrådsmedlemmer tager ansvar og bruger deres grønne mandat til at sikre konkrete løsninger i kommunerne til gavn for klimaet og den vilde natur," siger Egon Østergaard, formand i DOF BirdLife.

De fire grønne tiltag, som en femtedel af kandidaterne har svaret ja til, handler om at kommunerne skal begrænse deres CO₂-aftryk i deres valg af løsninger, at give mere plads til vild natur, at inddrage borgerne i klima- og naturpolitikken og at sikre grønne arbejdspladser.

Dus med himlens fugle: Sværger du til Swarovski, Leica eller farmors gamle teaterkikkert? Hvad er din største oplevelse som birder? Og har du et fugletip, som du vil dele? I de kommende numre af Fugle & Natur tager vi rundt i landet og møder nogle af de mange personligheder, der sammen tegner DOF.

FUGLENE GIVER LIVET MENING

TEKST OG FOTO: KARINA DEMUTH

For Henrik Böhmer er et af livets højdepunkter at spotte en storskråpe i maj. Han sidder gerne 10 timer i en kold bunker for at se en stormsvale, og lykkes det ikke, prøver han igen dagen efter.

“Fuglene giver livet mening, så man ikke føler, at man spilder sin tid, og jo mere man ved, jo mere spændende bliver det.”

Det mener Henrik Böhmer, der har været optaget af fugle det meste af livet og helst er i felten med sin Swarovski i 10-20 timer om ugen. Uanset vejr og årstid.

“Fuglene giver mig et kæmpe personligt frirum til at nørde igennem og at blive god til noget,” fortæller han.

“Samtidig kan jeg med fuglene helt bogstaveligt være mig selv, stresser af og mærke nuet, og en god dag for mig er at komme hjem med en sjælden fugl på blokken, et fedt billede eller en god lydoptagelse.”

Hvor har du fået din fugleinteresse fra?

Min far var vildtforvalter på et skydeterræn og tog mig med på tur, da jeg var lille. Som 12-årig blev jeg inviteret til Hjarnø af to lokale DOF'ere fra sydøst, og mågekolonien var en af mine første store fugleoplevelser. Herefter blev det hurtigt mere seriøst. Jeg var det eneste aktive ungdomsmedlem i området, men der var altid nogle flinke

mennesker, der tog mig med i bilen, når de skulle til Nørrestrand eller Sønderjylland.

Hvem var din fuglementor? De første år var det Hans Pindstrup, som jeg stod sammen med ude ved Rosenvold, og han lærte mig meget om trækfugle. Siden blev Bent Jakobsen en vigtig inspiration, og efter gymnasiet tog jeg en sæson som ringmærker og observatør på Blåvand Fuglestation.

Som observatør er man på pletten ved solopgang, og fra en høj klint hvor jeg kunne se både over hav og land, talte jeg hver dag alle småfugle, der trak over land og alle større fugle, der trak over havet.

Ringmærkningen krævede lidt mere. Nettene sættes op i lange bånd en time før solopgang, og herefter gælder det om hurtigt at få fuglen ud af nettet, uden at den kommer til skade. Man skal også kunne alders- og kønsbestemme og være mere end almindeligt glad for at nørde fjer. Endelig skal man placere ringen, så den lukker ordentligt. En god ringmærker klarer det hele i én glidende bevægelse, og for mig er det stadig nærmest magi at betragte en dygtig ringmærker arbejde.

Bedste fugleoplevelse? At finde de sjældne fugle i mit eget lokalområde. Det er toppen. Den 15. maj i 2021 sidste år tog min fuglemakker Martin Søgaard og jeg afsted på en stille dag. Målet var en mellemklove, men så spotter jeg en fugl i horisonten. En havfugl i maj - det er usædvanligt, tænker jeg. Den kommer tættere og tættere på, og

så ser jeg, at det er en storskråpe. Det er noget af det ypperligste. En ikonisk fugl og én af de største skråper. Når man ser den, så ved man det bare. Den er vildt sjælden, det 10. fund i Danmark, fuldstændig uventet, og det var kun os og nogle få andre længere oppe ad kysten, der så den. Det var kæmpestort.

Og værste? For nogle år siden blev der twitchet tretået spætte i Skagen, og jeg kørte fra Esbjerg to gange uden at se den. 400 km hver vej. Der var jeg ret ærgerlig.

Hvordan har du lært om fugle? Jeg bruger rigtig meget tid i felten, og jeg bliver ved med at se på en fugl, til jeg har lært den godt at kende. ►

Jeg kigger på ALLE fugle og artsbestemmer, det er mit mantra. Jeg har i mine første år som fugleinteresseret terpet 'Fugle i felten', så jeg kan den udenad. Det er ligesom at lære et sprog. Der er lang vej fra at være interesseret, til man rent faktisk kan noget, og jeg kommer aldrig til at kunne det hele. Fuglene har forskellige dragter alt efter årstiden, og hver art kan have rigtig mange forskellige kald, så det bliver bare ved med at være spændende.

Bedste fugletips? Brug tid, vær tålmodig og vær grundig. Bestem alle fugle, du møder på din vej. Lad være med at sjuske. Bliv ved til du har den, og hvis den forsvinder, så gå tilbage og genfind den. En dag, når en tilfældig lille brun fugl flyver op, er du nået dertil, at du bare ved det, hvis det er en dværgværling.

Bedste fuglebog? Collins Birdguide, 'Fugle i felten'. Der er tegninger, der viser det, de skal. Med den og en app med stemmer er du flyvende. Suppler evt. med et kamera med en god zoom, tag det med i felten og bestem fuglen efterfølgende. Til lydoptagelser er det fint med en iPhone og en knaphulsmikrofon, der fås for små penge.

Hvad kan du godt lide ved at kikke på fugle? Selve jagten er en kæmpe motivation. I 2021 nåede jeg i mål med selv at finde 250 arter i løbet af ét år uden brug af andres meldinger fra f.eks. Birdalarm. De første 200 kom ret nemt, men herefter var det afsted og lede på nogle ret ufremkommelige steder. En af de sidste på listen var rødtoppet fuglekonge, det holdt virkelig hårdt, men efter to uger var den der endelig. Jeg har også været rigtig mange gange på Esbjerg Havn for at lede efter gråmåge, og så har jeg knoklet med stormsvalen, der typisk viser sig ude over vandet, når der er storm.

Jeg kan også godt lide det sociale element. Jeg bor i Esbjerg, fordi det er tæt på Blåvand, som er et af Danmarks fineste hotspots for fugle.

Stationen er et unikt samlingspunkt, og der er noget helt særligt ved at komme ind fra klitterne og drikke en kop kaffe med nogle fine mennesker og sludre lidt. Huset er åbent, og alle er velkomne.

Hvem deler du din fugleinteresse med? Min fuglemakker David Manstrup, som jeg er ude med næsten hver uge. Men også min hustru, for når fuglekiggeriet kan kombineres med sol, varme og gode fælles oplevelser, er hun ikke den, der siger nej. Vi har blandt andet været i Israel og Portugal og tælle havfugle, og sådan en tur giver et stærkt fællesskab.

BLÅ BOG

Henrik Böhmer har været aktiv i DOF siden 1999 bl.a. på fuglestationer, i Feltornitologisk Udvalg og i DOFbasens kvalitetsudvalg. Han er uddannet cand.techn.soc. i miljøøkonomi, arbejder som forretningsudvikler i Energinet, bor i Esbjerg, er 34 år og gift med pædagog Nicole Böhmer.

Hvad er du især god til? Jeg er god til at spotte nogle fede og ret sjældne fugle. Det er jeg, fordi jeg bruger meget tid og har et stærkt fokus på det.

Hvad er du mindre god til? Jeg kan blive ret skuffet over ikke at kunne motivere mig selv, så jeg f.eks. opgiver at finde en natugle i en mørk skov i Randers eller tager hjem for at sove, i stedet for at okse rundt i sommernatten omkring Tønder og Ribe for at se engsnarre. Så synes jeg, at det er lidt for dårligt.

Hvad kan du godt lide ved fuglen som væsen? Det er dybt fascinerende at den kan flyve, og så er der fugle overalt i verden, selv midt ude på verdenshavene. Det gør det til en meget tilgængelig interesse, for uanset om man sidder hjemme og kigger ud ad vinduet, er på vej til arbejde eller er ude at rejse, er der altid noget at opleve.

Yndlingsfugl? Jeg er meget betaget af vadefugle og sibiriske småfugle. Dem får jeg virkelig et kick af. Og havfugle. Det er noget af det fedeste.

Hvad drømmer du om at se? En flammedrossel i Blåvand. Så lægger jeg kikkerten på hylden. Det ville være det ypperligste, og derefter kan jeg godt rulle rundt og dø. Den er sjælden, den er svær og utrolig flot med sine blå og orange tegninger og hvide øjenbryn. Det ville være et fuldstændig mirakuløst og usandsynligt scenarie.

Kikkert? Jeg købte min første kikkert for mine egne penge, som jeg havde tjent ved at gå med aviser. Det var ikke en topmodel, men den fulgte mig i mange år, og nu har jeg givet den videre til min far. I dag har jeg en Swarovski EL 10 x 42. Den har en superfed optik, er god at holde på, giver et knivskarpt billede og passer til mit teleskop.

Fremtidsdrøm? At kunne bruge endnu mere tid på at kigge på fugle og gerne også endnu mere tid i felten. For mig er fuglene livet og livet er fuglene. ●

NATUR BUTIKKEN

Vesterbrogade 138 1620 København V naturbutikken.dk

Følg Naturbutikken på de sociale medier og få adgang til de seneste nyheder, konkurrencer og oplevelser for og fra butikken. Vi ses!

KONKURRENCE

VIND DEN NYE TOPMODEL: DOF BIRDLIFE KINGFISHER

Nu har du muligheden for at vinde det fantastiske DOF BirdLife Kingfisher teleskop, komplet med DOF BirdLife kulfiberstativ, stay-on etui og rensesæt!

I vores facebook-konkurrence udlodder vi dette skønne sæt, der med garanti vil imponere og glæde den heldige vinder.

Sådan deltager du

Du skal svare på følgende: Hvad koster DOF BirdLife Kingfisher teleskopet, og hvad er største forstørrelse?

Gå til vores facebookside (facebook.com/naturbutikken.dk) og skriv dit svar i konkurrencen, som vi har oprettet.

Du kan vise din støtte ved at give os et like og eventuelt anbefale Naturbutikken til andre, der også skal have muligheden for at få fingrene i dette fede teleskopsæt.

FYLD HAVEN MED **FUGLELIV**

AF KARINA DEMUTH

Vinterfodring er ikke nødvendigt ud fra et naturfagligt synspunkt. Men hvis du gerne vil have flere fugle og flere forskellige arter i haven eller på altanen, så er det den nemme og hurtige vej til sjove og spændende oplevelser.

Skovspurv.
Foto: Elly Hansen

Det er bidende koldt og blæsende. De nøgne træer og buske giver ikke meget læ, og naturens bær, frugt og blomsterstandere med frø er efterhånden godt ribbede. Selv kan vi trække indendørs, skrue op for varmen og forsøde den mørke tid med lidt ekstra godt til sidebenene. Men hvad med de stakkels fugle, der sidder ude i kulden og skutter sig i halvmørket? Kan man gøre noget, og er de overhovedet så stakkels?

Gode oplevelser i en kold tid

Den beroligende besked fra biolog i DOF Daniel Palm Eskildsen er, at en stor del af vores småfugle vil komme ganske glimrende gennem vinteren ved egen hjælp. Deres fjerdragt beskytter dem effektivt mod kulde, og de er fra naturens side programmeret til at klare sig med den slags føde, der nu engang findes på denne tid af året. De arter, der har brug for et varmere klima med en bedre buffet, er nemlig for længst trukket videre til andre himmelstrøg.

"Af de tilbageværende fugle vil en del, uanset hvor gerne du vil hjælpe, under alle omstændigheder bukke under for sult eller sygdom, eller måske vil de blive taget af en kat eller rovfugl," forklarer Daniel Palm Eskildsen.

"Typisk vil de stærke individer klare sig bedre end de svage, og når foråret kommer, er de klar til at give deres gode gener videre. Det er med til at holde bestanden sund og stærk, og med årets nye unger vil det totale antal af fugle udjævnes over et år."

Du skal altså først og fremmest lægge foder ud for din egen fornøjelses skyld, og det kan til gengæld være grund nok. Fuglene på vinterens foderbræt kan nemlig give en masse spændende, lærerige og horisontudvidende oplevelser på et tidspunkt, hvor der måske ikke sker så meget andet ude i haven og på altanen. ►

Blåmejse. Foto: Lars Johansen

Et mylder af liv og glæde

Den absolut hurtigste og mest effektive måde at få mere liv i haven på er at fodre regelmæssigt, varieret og med foder af god kvalitet. Den første uge giver måske ikke den store aktivitet, men når først fuglene i området finder ud af, at dit foderbræt er en omvej værd, begynder der at ske noget, og når de har vænnet sig til

den gode mad, vil de samme fugle og nye komme igen og igen. Holder du efter en periode op med at fodre, vil fuglene sidde i de omkringliggende buske og vente på næste udbringelse. Så lad være med at springe for mange leveringer over. Den tid fuglene bruger på at vente forgæves, kunne de have brugt på at finde føde andetsteds.

Nogle af de sikre gæster vil være musvit, blåmejse, rødhals og solsort, men alt efter hvordan du fodrer, vil der også være gode chancer for bogfinke, dompap, grønirisk, grønsisken, gråsisken, gråspurv og skovspurv, kernebidder, kvækerfinke, rødhals, skovskade, sortmejse, spætmejse og stor flagspætte.

Sund mad til sultne gæster

Et godt fuglefoder skal være så energiholdigt som muligt. Nogle af de mest populære frø er jordnødder, solsikkefrø, hampefrø, sesamfrø, hirsefrø og hasselnødder. Korn, majs og tørt brød derimod vil især tiltrække duer og krager, der kommer til, uanset hvad du finder på at lægge ud. Foderblandinger fra supermarkedet har som regel netop et stort indhold af korn og majs, som er en langt billigere råvare end nødder. Hvis du vil have mange småfugle og mange forskellige arter, skal du i stedet gå efter en ordentlig specialblanding eller købe ingredienserne hver for sig og selv kombinere det helt rigtige måltid.

Du kan også vælge at røre kerner og nødder op med smeltet fedt eller margarine. Det nemmeste er at sætte den størknede fedtblok ud i en bakke direkte på foderbrættet, men du kan også samle fedtet i kugler og hænge dem op i et hjemmehækket net eller hælde den varme fedtblanding ud i små bageforme og hænge figurerne op i en snor som en spiselig vinterdekoration.

Solsort, sjagger og vindrossel er særlig glade for æbler, rosiner og anden frugt. Læg gerne æblerne spredt ud på græsplænen, for selvom der er masser af taget af, kan fuglene sagtens finde på at give sig til at slås om maden.

Dæk op til mange

Vælg et fodringssted, der er synligt fra et sted, hvor du opholder dig

meget. Nogle fugle kan bedst lide at foderet ligger på jorden, andre foretrækker et foderbræt eller et foderhus, der beskytter frøene mod regn og sne og holder katten på afstand. En foderautomat, hvor fuglene kan sidde på en pind og spise, vil tiltrække bl.a. spurve, mens mejse og spætte er vilde med fedtbolde, som er ophængt i net.

Husk også en skål med vand, især hvis temperaturen kommer i minus. Brug et frostsikkert fad, gerne med god plads og lavt vand, så kan det også bruges som fuglebad. Skift vandet dagligt, så det ikke plumrer til med nedfaldsblade og fugleklatte. En gammel bradepande fungerer fint, og en sten eller noget andet, som fuglene kan stå på ude i bassinet, vil gøre, at det bliver ekstra brugt. Vandet kan holdes frostfrit ved at hælde en slat kogende vand i baljen et par gange om dagen.

Et solidt morgenmåltid og rettidig omhu

Det mest optimale er at fodre mange gange i løbet af dagen, så der altid er noget at komme efter. Store mængder mad vil mest gavne duerne, der på ganske kort tid kan fylde kroen op og rydde et helt bræt.

“

Et godt fuglefoder skal være så energiholdigt som muligt.

”

Hvis du ikke har mulighed for at rende til og fra og servere i løbet af dagen, er morgenfodringen det absolut vigtigste. Fuglene søger ikke føde i mørke, og efter en lang nat er deres energidepoter lave. Samtidig er det en god strategi i forhold til rotter, der normalt kommer frem om natten for at spise, mens de vil holde sig væk i løbet af dagen.

Gør det også til en rutine lige at skrabe foderbrættet rent for fugle-

Solsort.
Foto: Lene Ørskov

klatter og efterladte korn og skaller. Og overhæld gerne jævnlige brættet med kogende vand for at desinficere mod eventuel smitte, der hurtigt kan brede sig på et sted, hvor mange fugle samles.

Naturens egen balance

Uanset de bedste intentioner er enhver indgriben i naturen med til at påvirke balancen i vores økosystem, og sådan er det også, når vi lægger foder ud til vilde fugle.

”Ved at fodre vil man alt andet lige styrke en i forvejen dominerende bestand af f.eks. musvit og blåmejsse til fordel for de mere sky og mere fåtallige småfugle som sumpmejsse og broget fluesnapper, der om foråret er i direkte konkurrence om egnede ynglesteder og ressourcer,” forklarer Daniel Palm Eskildsen.

”Og hvis de gode redepladser allerede i det tidlige forår er snuppet af velpolstrede standfugle, kan det indirekte

have en negativ indvirkning på andre arter, ikke mindst de, der er kommet hertil langvejs fra for at yngle.”

Udlægning af foder i den vilde natur kan således på længere sigt have en utilsigtet virkning på bestanden af de mere sårbare og truede arter. I en villahave eller i en by, der i forvejen mest rummer de forholdsvis almindelige og robuste arter, vurderer biologen dog, at det næppe vil udgøre et større problem.

Hvis du vil gøre noget godt for de lidt mere sky og fåtallige fugle, bør du sørge for at lade som minimum en del af din have stå vildt, f.eks. med træer, tæt krat, vilde blomsterbede og lignende. Så er der et bredere fødeudvalg og flere muligheder for redepladser til de mindre dominerende arter, når det bliver tid til ynglen. En varieret have vil desuden tiltrække flere forskellige arter til dit foderbræt, og hvem vil ikke gerne have besøg af smukke arter som grønsisken, dompap og spætmejsse? ●

HVILKEN FUGL VIL DU HAVE?

AF MICHAEL CHRISTIAN LINDE OG KARINA DEMUTH

Redekasser fylder haven med liv og oplevelser og giver flere fugle. Både de almindelige arter og de sjældne, som ellers kan have svært ved at finde egnede ynglesteder.

Musvit

Se ungerne bag plexiglas. Vent med at åbne til du kan høre, at de pipper, og forstyr højst et par gange om ugen. Hul 32 mm med dræn og riller på indersiden, så det er nemt for ungerne at komme ud. Hæng kassen i 175 – 300 cm højde med hullet mod nord eller øst. H31 x B14,5 x D15 cm.

399 kr.

Også god til: Blåmejse, spætmejse, broget fluesnapper, skovspurv og rødstjert.

Rødhals

Redekassen i træbeton kan bruges både som rede og som ly og er et alternativ til et naturligt redehul i et træ. Frontpladen kan fjernes, når reden skal renses. Hæng kassen i 50 – 100 cm højde med hul mod nordøst på en mur eller et hegn, så katten ikke kan få poten ind. 15 x 20 cm.

289 kr.

Også god til: Rødstjert, husrødstjert, hvid vipstjert og gærdesmutte.

Blåmejse – nu med video

Hvor mange mejser søger ly i kassen om vinteren? Hvordan bygger en fugl en rede? Og fodrer blåmejserne deres unger 100 gange om dagen? Det kan du få svar på med et kvalitets WiFi kamera med gode farver, mikrofon, night vision LED og en app der sender besked, når der er aktivitet. Med et ekstra SD hukommelseskort kan du optage og gense dagens højdepunkter. Monteret i flot mejsekasse i egetræ og med 28 mm hul.

2.499 kr.

Også god til: Topmejse, fyrremejse, sumpmejse og sortmejse.

Bysvale

I moderne byggerier har bysvale svært ved at bygge holdbare reder. Redeskålene i træbeton er klar til indflytning, når svalerne vender hjem fra overvintring i Afrika. Sæt dem op i læ under et tagudhæng. Reder til to familier.

379 kr.

Rødstjert

Redekasse i træbeton med hul på 29 x 55 mm er god til rødstjert, der helst yngler i en lys og luftig kasse. Frontpladen kan fjernes, når reden skal tjekkes eller renses. B17 x H26 x D18 cm.

289 kr.

Også god til: Musvit, blåmejse, sortmejse, topmejse, spætmejse, broget fluesnapper, vendehals, gråspurv og skovspurv.

Gærdesmutte

Redeskjulet kan bruges både til ly og som rede. Sæt kassen ved eller inde i et tæt krat, hvor der er ly, mørkt og fugtigt i en højde på 50 – 200 cm.

119 kr.

Alle trækasser er i FSC certificeret træ og fås i Naturbutikken.dk.

LÆSERSERVICE: NATURBUTIKKEN.DK

Natugle

Hæng kassen ved træer, skovbryn eller en lysning og i 3 meters højde med hul mod øst eller sydøst. Fordel høvlspånerne i bunden. Natuglerne samler ikke selv redemateriale, og spånerne forhindrer, at æggene ruller ud til siderne. Ved indflyvning kommer natuglen nedefra og op, så undgå grene ude foran eller under hullet. H58 x B30 x D32 cm. Hul 15 cm.

869 kr.

Tårnfalk

Vælg et sted med åbne arealer og hæng kassen i mindst 6 meters højde og uden grene foran eller under indflyvningshullet og vend hullet mod øst eller sydøst, da tårnfalkeungerne godt kan lide at sidde i indgangshullet og lune sig i morgensolen.

1.279 kr.

Stær

Højhus til tre stærefamilier. Kassen kan åbnes, så den er nem at rense.

799 kr.

Mursejler

Mursejleren lever næsten hele livet i luften. Den har så korte ben, at den ikke kan bevæge sig på jorden og lander kun for at yngle. Hæng kassen i 6 meters højde eller mere, så mursejleren kan flyve direkte ind i reden. Hulstørrelsen er vigtig. Mursejlerne ankommer fra Afrika sent på året og er meget stedfaste. Hvis hullet er for stort, kan kassen være overtaget af gråspurv eller stær, og så kan rejsen fra ækvator være forgæves.

579 kr.

DOF OG JÆGERNE OM FÆLLES FOKUS:

STOP ROVFUGLEDRAB NU!

AF THOMAS VIKSTRØM, DOF BIRDLIFE OG
IBEN HOVE SØRENSEN, DANMARKS JÆGERFORBUND

Hvert år bliver fredede, danske rovfugle fundet dræbt af gift, skud eller fælder. Det er helt uacceptabelt, og derfor er DOF og Danmarks Jægerforbund nu gået sammen om at sætte en stopper for drabene.

Generelt ser fremtiden lys ud for de danske rovfugle. Otte ud af de 13 danske rovfuglearter er i fremgang, og tidligere tiders negative syn på rovfuglene er vendt til en øget interesse og betagelse af luftens jægere. Beklageligvis forekommer ulovlig bekæmpelse af rovfugle dog stadig, og derfor har DOF og Danmarks Jægerforbund (DJ) nu dannet et "rovfuglepartnerskab".

Viden er vejen frem

Partnerskabet bygger primært på organisationernes fælles ønske om en vild, dynamisk og artsrig dansk natur og et øget fokus på udfordringerne med faunakriminalitet. Formodningen er, at langt de fleste konflikter med rovfugle bunder i misforståelser og manglende viden, og derfor er netop disse to temaer udgangspunktet for indsatserne i samarbejdet.

Med udgangspunkt i den tilgængelige viden vil projektet udbrede

kendskabet i den danske befolkning til rovfuglenes biologi og rolle i naturen, og sideløbende skal der produceres undervisningsmateriale til relevante uddannelser inden for jagt og naturforvaltning samt undervisning til børn. Som et led i projektet planlægger DOF og DJ også at afholde en konference med oplæg og debat om rovfugle, som forventes afholdt i Jagtens Hus i april 2022.

Gift, fælder og skydepræmier

Jægere og ornitologer har ikke altid været enige om forvaltningen af de danske rovfugle. En del af den historie, som går forud for det nyligt etablerede samarbejde, kan findes i artiklen om Danmarks fugle gennem to århundreder, som i 2021 blev udgivet i DOF's videnskabelige tidsskrift. Her beskrives det, hvordan der fra midt i 1800-tallet foregik en veritabel udryddelseskrig mod rovfuglene. De blev i over hundrede år efterstræbt

med både skydevåben, sakse, fælder og gift, hvilket stod i grel modsætning til en langt større respekt for rovfuglene tilbage i Middelalderen.

For at fremme bekæmpelsen mest muligt, blev der udbetalt skydepræmier for flere rovfuglearter helt frem til 1955. Således blev adskillige af vores store rovfugle udryddet eller stærkt reduceret i antal omkring år 1900. I 1897 beskrives situationen således: "For de fleste [Rovfugle] gaar det hurtigt tilbage. Kongeørn, Havørn, Fiskeørn, Glente, Duehøg ere udryddede som ynglende eller ere ikke langt fra at være det; for Musvaage og Rørhøg er det gaaet meget tilbage."

Fra forfulgt til fredet

Indførelsen af fasanen som jagtobjekt fra omkring 1875 accelererede problemerne for de danske rovfugle. Så sent som i midten af 1900-tallet kunne ▶

Rød glente. Foto: Erik Biering

man læse, at "Navnlig Duehøgene er jo ualmindelig glubske. De skaaner intet." Faderen til DOF's senere formand Lorenz Ferdinand offentliggjorde i 1923 og 1931 undersøgelser af mere end 350 rovflugemaver og påviste, at de fleste rovfuglearter fortrinsvis tager smådyr og småfugle. Igen skilte duehøgen sig ud, og det blev konkluderet, at "Duehøgen kan efter disse Undersøgelser at dømme ikke nægtes at gribe ind i vore økonomiske Interesser".

Først med jagtloven af 1967 blev den generelle forfølgelse af rov-fugle gjort ulovlig, men den fortsatte illegalt mange steder, og regulering af duehøge, spurvehøge og musvåger var lovlig på særlige betingelser helt frem til 1994. I slutningen af 1900-tallet ændredes den generelle holdning imidlertid, og

Familien af røde glenter blev i 2017 dræbt af lokkemad forgiftet med parathion udlagt ved deres rede nær Aunsbjerg mellem Viborg og Silkeborg. Foto: Poul Blicher Andersen

FÆLLES OM ROVFUGLENE

Vi skal passe bedre på de danske rovfugle. Derfor er DOF og Danmarks Jæger-forbund (DJ) gået sammen om projektet 'Fælles fokus på de danske rovfugle'. Misforståelser og manglende viden har i mange år resulteret i gentagne eksempler på drab på rovfugle i Danmark. Ved fælles hjælp vil DOF og DJ nu komme misforståelserne til livs gennem formidling om rovfuglenes biologi og rolle i naturen.

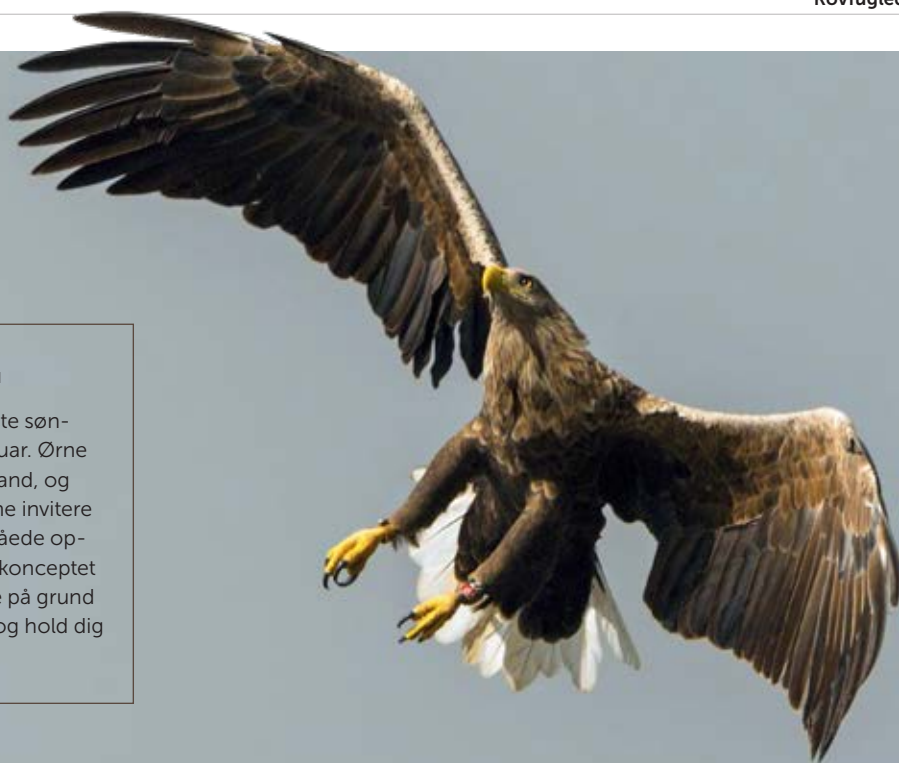
Formidlingen kommer blandt andet til udtryk i form af forskellige undervisningsmaterialer samt en konference om rovfugle. Projektet er støttet af 15. Juni Fonden og løber frem til november 2022.

Læs mere om projektet på www.dof.dk/naturbeskyttelse/projekter/faelles-fokus-pa-de-danske-rovfugle

ØRNENS DAG

Ørnens Dag afholdes den sidste søndag i februar, i år altså 27. februar. Ørne kan ses over hele det danske land, og DOF håber på igen i år at kunne invitere tusindvis af danskere på storslåede oplevelser. Det er dog muligt, at konceptet bliver anderledes end tidligere på grund af Corona, så reserver dagen og hold dig opdateret på ørnensdag.dk.

mange bestande af disse forfulgte arter er nu kommet på fode igen. Ligeledes er en række udryddede arter genindvandret de senere årtier.

Fælles fodslag mod faunakriminalitet

Nu om dage er ulovlig bekæmpelse af rovfugle heldigvis en langt mere sjælden begivenhed i Danmark, men det fremgår dog af debatindlæg og sociale medier, at negative holdninger til rovfuglene fortsat synes at være udbredte. En videnskabelig rapport fra Institut for Ecoscience ved Aarhus Universitet vurderede ligeledes i 2019, at ulovlig efterstræbelse stadig er en trussel for fem af vores ynglende rovfuglearter; især menes duehøgen at være påvirket heraf.

DOF har for perioden 2009-21 opgjort antallet af rovfugle, som er fundet forgiftede, til 47 individer fordelt på otte arter (se tabellen). Derudover kommer de forgiftede rovfugle, som ikke er fundet, og de, som er dræbt ved brug af andre ulovlige metoder. Selvom antallet altså ikke reflekterer en fuldstændig opgørelse over ulovligt efterstræbte rovfugle, er det et tydeligt bevis på, at der stadig er behov

Antal forgiftede rovfugle 2009-21	
Havørn:	14
Rød glente:	12
Musvåge:	12
Tårnfalk:	6
Rørhøg:	2
Kongeørn:	1
Fjeldvåge:	1
Duehøg:	1

Forgiftet havørn. Foto: Kim Skelmos

for en målrettet indsats for at rydde trusler mod rovfuglene af vejen.

Både DOF og DJ håber nu, at organisationernes fælles indsats vil sætte en endelig stopper for den ulovlige efterstræbelse af de danske rovfugle.

Kilder:

- Fredshavn, J.R., T.E. Holm, J. Sterup, C.L. Pedersen, R.D. Nielsen m.fl. (2019): Størrelse

og udvikling af fuglebestande i Danmark. Videnskabelig rapport fra DCE nr. 363.

- Meltofte, H., L. Dinesen, D. Boertmann & P. Hald-Mortensen (2021): Danmarks fugle gennem to århundreder. Udviklingen i Danmarks yngle- og trækfuglefauna siden år 1800 i relation til landskabs-, klima- og samfundsændringerne. Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift 115 (1): 1-184. ●

Hættemåge.
Foto: Johanna
M. Hartmann

Kend din MÅGETE

AF NATURVEJLEDER SIMON CHRISTIANSEN

Vintertid er mågetid, men de forskellige måger kan være lidt svære at kende fra hinanden. Ved at lære de fem mest almindelige er du rigtig godt på vej.

Hvilken farve har ryggen?

Brunlig	Sort		Grå		
Det er en ungfugl . Vent med at bestemme den, til du er lidt mere trænet	Det er en svartbag eller en sildemåge		Det er en hættemåge , en stormmåge eller en sølvmåge		
			Lille	Stor	
	Hvilken farve har benene?		Hættemåge eller stormmåge		
			Hvilken farve har næb og ben?		
	Pink-grå	Gule	Rødlige	Gulgrønne	Pink-grå + gult næb
	Svartbag	Sildemåge. Er det vinter? Hvis ja, så er det nok alligevel en svartbag	Hættemåge	Stormmåge	Så var den nok alligevel ret stor og dermed en sølvmåge

5 almindelige måger

Måger er utrolig flotte fugle og nemme at få øje på. De er sociale og passer godt på deres unger. De lever i nærheden af vand og er på vingerne en stor del af tiden. Nogle lever i Danmark hele året, andre kommer langvejs fra, måske helt fra Finland eller Nordafrika.

Hættemåge. Foto: Hans Henrik Larsen

Hættemågen

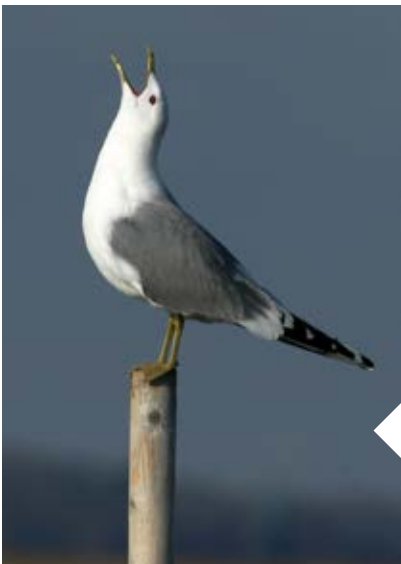
Kun voksne hættemåger i ynglesæsonen har hætte. Om vinteren har de en lille plet ved øret, og det er der ingen af de andre arter, der har. Den virker mere slank i kroppen end de andre måger.

Sølvmåge. Foto: Erik Biering

Sølvmågen

yngler i kolonier ved kysten men kommer også ind til byen. Sølvmåger er altædende, så hvis folk taber spiseligt skrald på gaden, er mågerne hurtige til at rydde op. De gule øjne giver den et lidt 'skurkagtigt' udtryk.

Stormmåge. Foto: Albert Steen-Hansen

Stormmågen

er den mest almindelige danske mågefugl, og om efteråret kan de samles i kæmpestore flokke. De mørke øjne giver den et lidt 'dueagtigt' udtryk.

Sildemåge. Foto: Hans Henrik Larsen

Sildemågen

trækker sydpå til Nordafrika om vinteren og er derfor meget sjælden på denne årstid. Den kan bevæge sig langt ud på havet for at finde føde og ses ofte fra skibe.

Svartbag.
Foto: John Larsen

Svartbag

er verdens største mågeart.

DOF HJÆLPER FOLKESKOV I AFRIKA OG ASIEN

TEKST OG FOTO: AF TOKE F. NYBORG

Små landsbyer i Kenya, Uganda og Nepal har fået deres egne skovområder, som de kan bruge mod at være med til at bevare skoven. Resultatet er mere biodiversitet og bedre klima, og danske DOF BirdLife bidrager med rådgivning og programledelse.

I bjergområdet Taita Hills i det sydlige Kenya knejser syv bjerge som små øer i et landskab, hvor hver eneste kvadratmeter er under plov. Med undtagelse af bjergene. Her er der fortsat skov på toppen, hvilket har givet bjergene status som områdets sidste 'strong holds for nature'.

I Kenya, Uganda og Nepal har staten nemlig givet brugsrettigheder i store skovområder til lokalbefolkningen fordelt på landsbyer, som hver er ansvarlig for et stykke skov, men også er forpligtet til at beskytte det i samarbejde med skovmyndighederne.

"Ideen til folkeskovene er opstået, fordi man har indset, at staten ikke har ressourcer til at overvåge og forvalte landenes enorme naturområder uden folkets hjælp. Derfor giver det god mening at overdrage noget af forvaltningsansvaret til lokalbefolkningen, som lever af

Biodiversiteten i skovområdet Taita Hills nyder godt af DOF BirdLifes samarbejde med Nature Kenya. Hovedfokus er på fuglearterne Taita Apalis og Taita Thrush, som begge er endemiske og kritisk truede.

skoven og derfor har det største incitament til at beskytte den. Det kræver blot, at de får de rette redskaber og træning. Det har vi fokuseret på siden 2014,” forklarer international programleder for DOF BirdLife, Thomas Lehmborg.

Flere års målrettet arbejde bærer nu frugt i form af fremgang i både biodiversitet og levestandard.

Bier, kyllinger og skovbevarelse

Større biodiversitet og bedre levestandard for den lokale befolkning er

således konklusionen på det seneste tilsynsbesøg i Østafrika. Her støtter DOF BirdLife indsatser, som netop sikrer beskyttelse af folkeskoven gennem bæredygtig forvaltning og forbedring af landbrug og levestandard for de knap 6.500 familier som i mindre landsbyer lever i og omkring skovene. ►

”Ved at forbedre produktionen på den eksisterende landbrugsjord mindskes behovet for at inddrage den nuværende skov til landbrug. Denne strategi har vi i programmet suppleret med støtte til klimakomfurer og udvikling af indkomstskabende aktiviteter som f.eks. produktion af honning og kyllinger,” forklarer programchef i Nature Kenya, Paul Gacheru.

Ved at omlægge fokus fra kvæg til opdræt af kyllinger mindsker man presset på skovene. Det er nemlig ikke nødvendigt at rydde skovbunden for vegetation for at skaffe foder til kyllinger på samme måde, som det ellers er kutymen ved kvægopdræt. Samtidig reducerer de nye klimakomfurer husholdningernes

brændeforbrug med op til 50 procent, og det er yderligere med til at mindske presset på skovene.

Også honningproduktionen giver en større bæredygtighed. Bjerne finder nektar i skovene, og da salg af honning i dag er en vigtig indtægtskilde, giver det landsbyerne et incitament til at lade skovene stå. Endelig bidrager skoven til et mikroklima, som er gavnligt for landbruget, hvilket yderligere tilskynder til skovbevarelse.

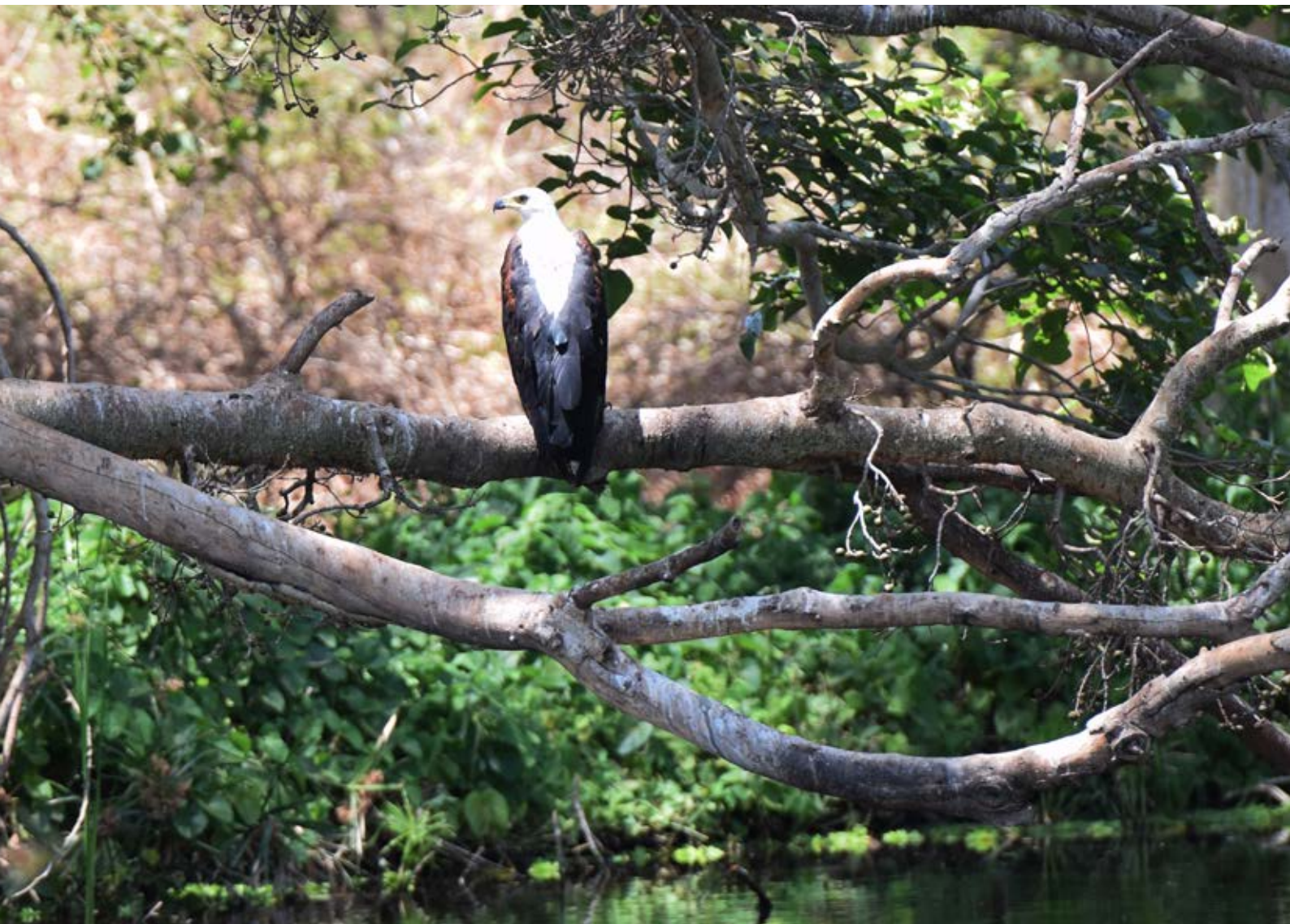
Biodiversitet i fremgang

Både fugle, flora, padder og pattedyr nyder godt af BirdLife-samarbejdet i Kenya, Uganda og Nepal. Det viser den systematiske dataindsamling til

undersøgelse af blandt andet skovenes tilstand.

Men skal områderne beskyttes på langt sigt, er det afgørende, at lokalbefolkningen og lokale samt nationale myndigheder aktivt indgår i forvaltningen. Blandt andet derfor har DOF BirdLife gennem lokale partnere organiseret og trænet lokale skovgrupper, så de løbende kan registrere og følge områdets biodiversitet og sammen med skovmyndighederne indgå i patruljeringen af området. Det gør det muligt at dokumentere og reagere hurtigt på ulovlige aktiviteter i skovene, f.eks. krybskytteri, skovhugst og kvæggræsning. Skovhugsten kan både være organiseret af større firmaer, som har bestukket en

Afrikansk Flodørn lever i vådområder tæt ved nogle af de skove, som DOF BirdLife arbejder med at bevare.

underleverandør eller fattige privatpersoner, der fælder træer til tømmer til videresalg.

En anden central del af skovforvaltningen bygger på indsamlingen af frø fra hjemmehørende og lokale træarter som gensås, hvor der er skovet. Det skal genskabe den naturlige skov. I nogle af skovene har der tidligere været plantager med bl.a. eukalyptustræer, der er eftertragtede som tømmer på grund af deres lige og hurtigt voksende stammer. Plantagetræerne fældes gradvist for at give plads til nye vilde arter, men fjernes ikke helt,

En del af bevarelsesstrategien bygger på indsamling og udplantning af vilde stiklinger fra skovene omkring landsbyerne. Nogle af stiklingerne sælges og genererer en lille indtægt til familierne.

Landsbyboere på vej hjem fra marken i Uganda. Støtte til bæredygtige og mere effektive smålandbrug skal mindske presset på skovene og er et fokusområde i DOF BirdLife's arbejde.

da træerne fortsat giver lokalbefolkningen adgang til tømmer, som de bruger i konstruktionen af f.eks. huse.

“Når folk kan se, at hjemmehørende og lokale træarter er med til at sikre biodiversiteten og forbedre landsbyens indtægtsgrundlag, så mindsker vi samtidig incitamentet til at etablere nye plantager i andre skovområder. Samtidig styrker vi opbakning til skovbevarelse, og det er helt centralt, hvis naturgenopretningsarbejdet skal lykkes. Involvering af de lokale skovgrupper er en langsigtet strategi, som skal øge lokalsamfundenes interesse for og forståelse for naturbevarelse,” forklarer Paul Gacheru.

Otte år i Østafrika

DOF BirdLife har siden 2014 arbejdet med bæredygtig forvaltning af skoven som en del af en større international skovstrategi. Formålet er at beskytte biodiversiteten, at afbøde lokale konsekvenser af klimaforandringer og at bidrage til det globale CO₂-optag.

Området, hvor DOF BirdLife samarbejder med lokale partnere, er af BirdLife International kategoriseret som IBAs (Important Bird and Biodiversity Areas). Eller på dansk: Områder som er særlig vigtige for fugle og natur. BirdLife-partnerskabet har udpeget ikke mindre end 13.000 af sådanne

DOF BirdLife støtter forvaltning og beskyttelse af 2.600 km² tropisk skov i Østafrika og Nepal. Det svarer til et område på størrelse med Lolland, Falster og Bornholm tilsammen.

områder verden over, og tilsammen dækker de ca. syv procent af jordens landoverflade! Danske DOF BirdLife arbejder med bevarelse af i alt seks IBAs i Kenya, Uganda og Nepal. De dækker tilsammen et område på størrelse med Lolland, Falster og Bornholm.

“Vores internationale engagement er netop bygget op om bevarelse af naturområder, som er særligt vigtige for fugle og biodiversitet, og et af dem er Taita Hills i Kenya, hvor der findes mere end 420 fuglearter. Udpegning og beskyttelse af IBA'er er grundstenen i det internationale BirdLife-samarbejde, og som medlem af BirdLife International har vi forpligtet os aktivt til IBA-samarbejdet,” forklarer Thomas Lehmborg. ●

NATUR BUTIKKEN

Vesterbrogade 138 1620 København V naturbutikken.dk

TEST AF OPTIK

PROFESSIONEL NATURFOTOGRAF, MADS HAGEN, TESTER DOF BIRDLIFE KINGFISHER

Det seneste, halve års tid har jeg haft glæden af at afprøve **DOF BirdLife Kingfisher 16-48x65mm** (Isfuglen) teleskopet på mine ture ud i den skønne danske natur på tværs af årstiderne. Isfuglen er som fugl kendt for at være en specialist, der har mestret disciplinen at fange fisk fra sin udkigspost over vandet. DOF BirdLife Kingfisher er ligeledes et teleskop, der har specialiseret sig i at nedbringe både vægt og størrelse uden at gå på kompromis med den optiske kvalitet.

Derfor er teleskopet nærmest som skræddersyet til mine behov som fuglefotograf. Det kan nemlig hurtigt blive en tung fornøjelse at supplere kamera med kikkert, teleskop og stativ. Alt for ofte kan tasken vise sig at veje mere, end den burde. Det problem tackler DOF BirdLife Kingfisher 16-48x65mm teleskopet med sin kampvægt på blot 1,5 kg og den dertil beskedne størrelse, der gør det til en formidabel følgesvend i felten. Vægten til trods er der ikke gået på kompromis med konstruktionen,

der er aldeles velbygget. Jeg stiller som fuglefotograf tårnhøje krav til mit udstyr, der aldrig må stå i vejen for oplevelsen. Dette krav leverer det manøvrede DOF BirdLife Kingfisher teleskop på. Teleskopet giver syn som en isfugl og står knivskarpt igennem hele synsfeltet. Det alsidige zoom på 16-48x samt teleskopets brede og præcise fokusring gør det lynhurtigt og let at stille skarpt på selv de hurtigste fugle i de sværeste situationer.

Til teleskopet har jeg afprøvet DOF BirdLife K1254C kulfiberstativ samt Manfrotto 128RC stativhovedet, der tilsammen udgør en trio, der alle har det tilfælles, at de er lette og ikke fylder meget, uden de går på kompromis med præstationen. Selv på de længste dage i felten har den lille trio bestående af DOF BirdLife Kingfisher 16-48x65mm teleskopet, DOF BirdLife kulfiberstativet og Manfrotto 128RC stativhovedet har vist sig at være et formidabelt valg.

KORT NYT VERDEN

AF KARINA DEMUTH

▼ Foto: Rob Williams, @robsrw (Twitter)w

Ornitologens svar på Den Hellige Gral

Et eksemplar af den kæmpestore afrikanske regnskovs-hornugle (på engelsk Shelley's Eagle Owl) blev i 1872 nedlagt af en lokal jæger i Ghana. Fuglen blev efterfølgende beskrevet af Richard Bowdler Sharpe, Natural History Museum i London og grundlægger af British Ornithologists' Club.

Siden er den 53-61 cm høje fugl kun set i glimt i naturen, og det har med årene givet den en mytisk status. At spotte og fotografere en fritlevende regnskovs-hornugle regnes blandt ornitologer således nærmest for lige så stort, som det må være for en arkæolog at finde Den Hellige Gral.

Da to engelske forskere dr. Joseph Tobias og dr. Robert Williams i anden forbindelse besøgte Atewa skovene i Ghana, spottede de den 16. oktober 2021 en kæmpestor fugl. De store øjne, det gule næb og den enorme størrelse udelukkede alle andre muligheder. Det var Shelleys regnskovs-hornugle.

Makkerparret så kun det ekstremt sjældne væsen i 10-15 sekunder, men det lykkedes dem at tage billeder, der bekræfter identifikationen. Her er den. Ornitologens svar på Den Hellige Gral.

▼ Det kommer sikkert bag på mange, men rågen er en af de arter, der er gået markant ned i antal i Europa. Foto: John Larsen.

Ny rødliste: 17 danske fuglearter er blevet mere truet

Endnu engang giver naturen et nødråb fra sig i form af en rapport om et skrantende fugleliv. 13 danske fuglearter er rykket ind på den nye europæiske rødliste over truede arter. Fire arter, der allerede var på rødlisten, er blevet mere truet, og 17 danske fuglearter er blevet mere truet siden den seneste udgave af rødlisten fra 2015.

- Det er iøjnefaldende, at de truede engfugle som for eksempel brushane, dobbeltbekkasin og rødben er blevet mere truede i Europa på grund af markant tilbagegang i bestandene. Hovedårsagen er at arternes lysåbne levesteder ødelægges og forsvinder, siger Knud Flensted, biolog i DOF BirdLife.

Der er i alt 35 danske fuglearter blandt de 105 fuglearter på den nye europæiske rødliste. Mursejleren og rågen er nogle af de meget velkendte danske arter, der er nye på rødlisten.

Der er dog også glædeligt nyt. Siden 2015 er 21 danske fuglearter blevet mindre truet, heraf er 15 rykket helt ud af rødlisten. Særligt bemærkelsesværdige er isfugl, rød glente, sølvmåge, alk og lomvie. / AGL

▲ Bestanden af gråspurve er halveret på de cirka 40 år.
Foto: Ulrik Bruun.

▼ Foto: Huet. Rob Jansen Shutterstock

En fugl efter trøfler

Trøfler er en helt særlig gastronomisk delikatess, og de underjordiske svampe er eftertragtede ikke bare af mennesker men også af andre pattedyr, som f.eks. grise. Nu viser en undersøgelse foretaget af University of Florida, at også fugle kan have en særlig forkærlighed for de aromatiske knolde.

Under et projekt hvor en gruppe forskere rodede jorden i et skovområde godt op, lagde de mærke til, at der i områder med særlig forekomst af trøfler var to fuglearter, chucacotapaculo og huet, der med særlig interesse gennemgik den opgravede jord. Siden fandt forskerne halvspiste trøfler med tydelige hakker fra fuglenæb. For at afprøve hypotesen om de trøffeljagende feinschmeckere indsamlede forskerholdet ekskrementer fra fuglene, og de efterfølgende DNA-prøver viste netop, at henholdsvis 42 % og 38% af de to arter havde haft trøfler på menuen, og at deres klatter var fulde af levende svampesporer.

Set fra en trøffelarts synspunkt giver det god mening at appellere til netop fuglene, der kan bidrage til en effektiv spredning af svampesporer til nye områder. Tilbage står nu at undersøge, om fuglene bevidst går efter trøflerne, eller om de bare har taget for sig af de retter, der nu engang var til rådighed i den opgravede jord.

Kilde: Rare Bird Alert, 2021 #44

600 millioner ynglefugle er forsvundet i EU

Fuglene er under pres i Europa. Det er ikke nyt. Men nu er der sat tal på den heftige tilbagegang. EU har i løbet af 40 år mistet omkring 600 millioner ynglefugle, viser et nyt forskningsprojekt fra BirdLife International. Det er få af de mere almindelige arter, der står for størstedelen af den massive tilbagegang. Mest i tilbagegang er gråspurven, og blandt andre arter er gul vipstjert, stær, sanglærke, løvsanger, gulirisk, tornirisk og skovspurv. Det intensive landbrug bærer det største ansvar for de forsvundne fugle, lyder konklusionen. Nogle af de arter, der har været mest i fremgang, er munk, gransanger, solsort, gærdesmutte og stillits.

DOF BirdLife har sammen med de mange europæiske partnerorganisationer bidraget til forskningsprojektet med data. Fra dansk side drejer det sig blandt andet om data fra 'Punkttællingsprogrammet' og 'Overvågningen af truede og sjældne ynglefugle', der bliver indsamlet ved en uvurderlig indsats fra DOF's mange frivillige fugletællere. / AGL

▼ Foto: Barbara Ash Shutterstock

Californisk kondor er med et vingefang på tre meter, en af vores største fugle, og den spiller en vigtig rolle blandt andet i gamle indianske fortællinger. I 1987 var den ådselædende fugl på kanten til at uddø. Derfor indfangende man de sidste 22 vilde fugle, og opdrættede dem i San Diego Zoo Safari Park og Los Angeles Zoo. Her steg antallet af individer, og i 1991 blev kondoren genudsat i naturen.

Jomfrufødsel i fuglenes verden

To unge hanner af arten californisk kondor er ifølge en nyligt offentliggjort undersøgelse udklækket af ubefrugtede æg. DNA-prøver bekræfter slægtskabet med det mødrene ophav, mens ingen af landets 467 registrerede hanner kvalificerede sig som potentielle fædre.

Partenogenese, der er den naturfaglige betegnelse for jomfrufødsel, er usædvanlig for fugle i naturen, men forekommer i særlige tilfælde, især når der ikke er mulighed for parring. I forhold til den kønnede formering giver det afkommet en mindre genetisk variation og dermed nogle svagere individer. De to jomfrufødte fugle levede da også kun henholdsvis to og otte år. Dette skal ses i forhold til, at californisk kondor, med en levetid på op til 60 år, er en af vores mest længelevende fuglearter.

I den aktuelle undersøgelse er forskerne især optaget af, at fænomenet er opstået i en situation, hvor der burde være rige muligheder for parring.

Kilde: Rare Bird Alert, 2021 #44

UNIKT HOTSPOT

I ØSTDANMARK

TEKST OG FOTO: ALLAN GUDIO NIELSEN

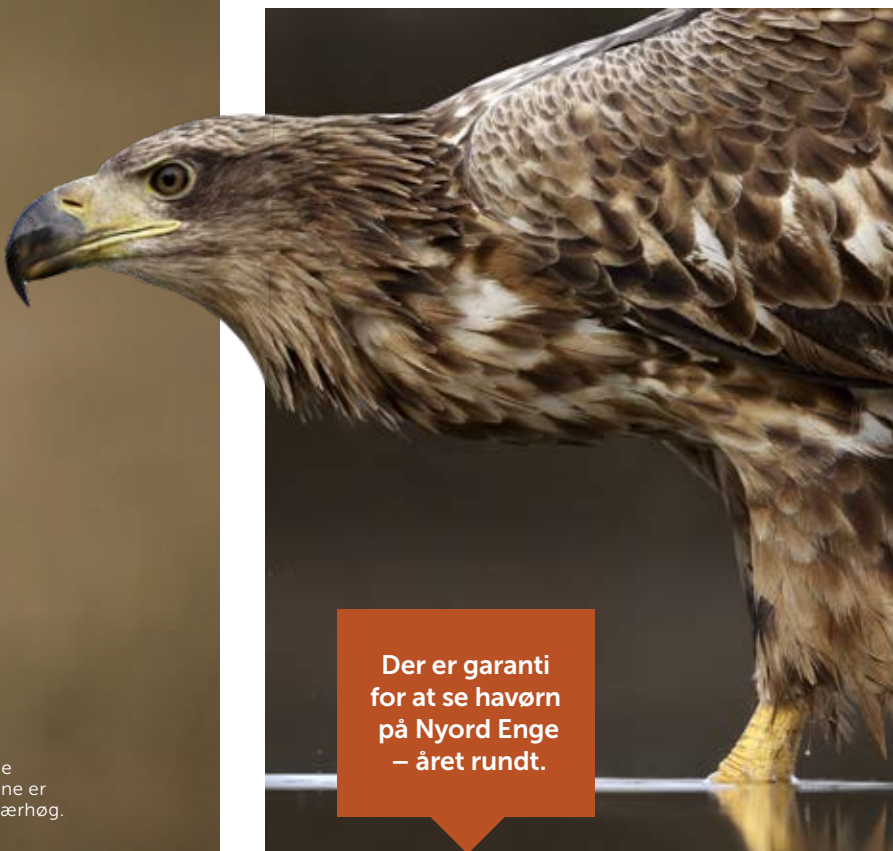

Antallet af vibe, klyde, rødben, skeand, knarand, engpiber, sanglærke og havørn er nærmest eksploderet på Nyord Enge. Blandt andet takket være græssende kvæg, der holder området åbent, så fuglene kan finde føde og ynglepladser.

Nyord Enge er en af landets vigtigste strandlokaliteter for ynglende eng- og vadefugle. En væsentlig årsag til det rige fugleliv er Fugleværnsfondens og det lokale græsningslaugs mangeårige og målrettede naturpleje på engene, der sikrer afgræsning med sen udsætning af kvæget, en varieret vegetationshøjde, kokasser og fugtige lavninger, loer og mudderflader, som er af stor betydning for mange vadefugleungers overlevelse. Især de senere år er bestanden af ynglende engfugle nærmest eksploderet på Nyord Enge. Forklaringen er givetvis, at der fra vinteren 2014/15 blev iværksat en meget effektiv bekæmpelse af ræv på engene. På få år steg f.eks. bestanden af vibe med raket fart fra 23 par i 2014 til over 172 par tre år efter og hele 220 par i 2021. I alt blev der registreret hele 1.060 par jordrugende fugle i 2020 plus et stort - men ukendt - antal engpibere, sanglærker m.m. Totalt er vadefuglene gået fra 94 par i 2014 til 547 par i 2020. Ud over vibe er det især klyde, rødben, skeand og knarand, som har vist en markant fremgang blandt de op til 25 ynglende jordrugende fuglearter. ►

**Der er garanti
for at se havørn
på Nyord Enge
– året rundt.**

Nyord Enge er et besøg værd året rundt. Ud over de mange ynglefugle raster et stort antal gæs og andefugle, og engene er kendt for sine mange rovfuglearter, bl.a. den smukke blå kærhøg.

Den smukke stor kobbersneppe er fast ynglefugl på Nyord Enge.

Strandskade, stor kobbersneppe og brushane hænger desværre stadigvæk i bremsen. Forhåbentlig vil vi i årene fremover også se en mere positiv fremgang for dem.

“

Belønningen er stor, når man senere på sæsonen kan nyde de utrolig mange fugle og deres unger.

”

Sjapvand skal der til

Vand på kreaturgræssede enge er vigtigt for fuglelivet, især i overgangszonen mellem vand og eng. Det ses tydeligt i det tidlige forår, når isen er begyndt at smelte. Sjapvandet som dannes, når isen er tøet væk, tiltrækker mange svømmeænder som lever af de friske, grønne skud på det

Naturpleje varetaget af stærke lokale kræfter har fået strandengenes bestand af fugle til nærmest at eksplodere.

lave vand. I løbet af foråret opvarmes sjøvandet af solen, og det sætter gang i et vældigt mylder af mygglarver, børsteorme og andet dyreliv, som danner fødegrundlag for ænder og vadefugle. Mange af de fugle, som har ynglet inde på engene, fører først på sommeren deres unger ud til dette vigtige spisekammer. Naturens 'blå bånd' kaldes denne zone, hvor engen møder vandfladen. For at undgå at det blå bånd gror til i tagrør, og der dannes en tagrørsbarriere, som gæs, ænder og dununger på lange stylteben ikke bryder sig om, er det vigtigt at kreaturerne på Nyord Enge kan græsse helt ud til kystens salte, marine miljø. Derfor opsætter Fugleværnsfondens frivillige arbejdsgruppe i det tidlige forår et flere kilometer langt strandhegn i havstokken ud for engene. Det er et hårdt arbejde (suk - det skal også ned om efteråret...), men belønningen er stor, når man senere på sæsonen kan nyde de utrolig mange fugle og deres unger. ►

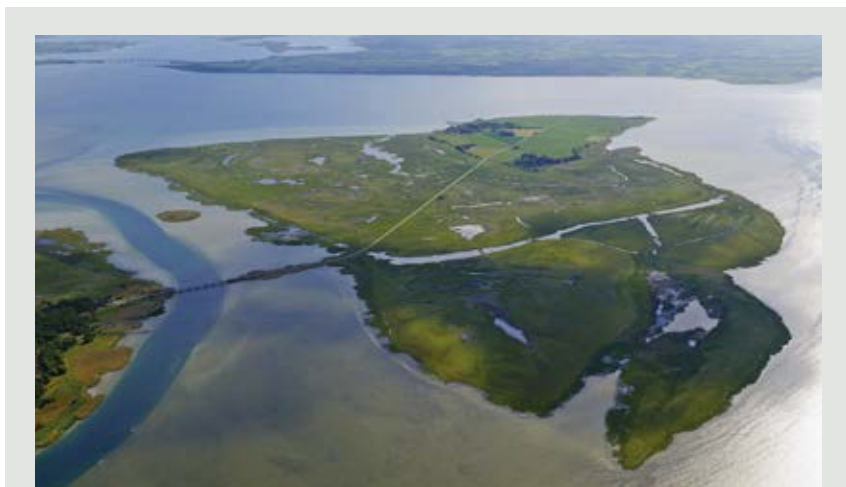

I november stod det nye fugletårn færdigt. Det står midt på øen med fantastisk udsigt til alle strandengene. Foto Jørn Dyhrberg Larsen

Hvis du vil se havørn, så tag til Nyord Enge!

Nyord Enge er et slaraffenland for havørne og et af de bedste steder i landet, hvis man vil se havørn. Især om vinteren samles mange havørne ved Nyord Enge. Det er både lokale havørne og gæster fra Sverige og Tyskland, som opholder sig i området vinteren igennem. Det lave vand omkring Nyord tiltrækker mange andefugle, og det er let for havørnene at jage her. Fem fødesøgende havørne på samme tid er slet ikke et usædvanligt syn, og helt op til 18 havørne er set på én gang på engene. I isvintre er det især de mange blichøns, som må holde hårdt for. Her samles blichønsene i store og tætte flokke i vågerne og er et let bytte for havørnene. Ofte forsøger de at forvirre fjenden ved i fællesskab at sparke vand op i luften, men det hjælper dog sjældent i det lange løb. En flok havørne, som jager sammen, er ikke nogen let modstander. Syge, svage gæs og svaner er også på havørnens menu, og den holder sig heller ikke tilbage, når et lækkert ådsel dukker op. ●

50 ÅR FOR FUGLENE

Allerede i 1971 købte Fugleværnsfonden sine første 19 hektar på Nyord. I dag ejer fonden 205 hektar af de 420 hektar strandenge, der udgør Nyord Enge. Nyord Enge blev endeligt fredet i 1975 og er en del af EU-fuglebeskyttelsesområde 89 og er desuden beskyttet som Natura 2000-område og udpeget som Ramsarområde. Derudover udgør sydengene på Nyord, Ægholm (som Fugleværnsfonden også ejer) og Tyreholm en del af kernen i det store Ulvshale-Nyord Vildtreservat, der også dækker havet rundt om Nyord til og med Bøgestrømmen, Stege Bugt og lidt ud i Østersøen. Her har der været jagtforbud og indskrænkning i færdslen i tre årtier, hvilket har bevirket, at der modsat tidligere, raster store flokke af andefugle i området. Også på nordengene sikrer Fugleværnsfondens ejerskab, at yderligere knap 90 hektar er jagtfrie.

På tur med DOF Travel til SVALBARD

Juli 2022

Se mere på vores hjemmeside

WWW.DOFTRAVEL.DK

LAD DANMARKS FUGLE ARVE EN RIG NATUR

Foto: Grå fluesnapperer af Allan Gudio Nielsen

SKRIV TESTAMENTE TIL FUGLEVÆRNSFONDEN

I Fugleværnsfonden skaber vi åndehuller i en stadig mere trængt natur. Takket være generøs økonomisk hjælp ejer og forvalter Fugleværnsfonden i dag 23 naturområder i Danmark. Dit bidrag har derfor stor værdi. Et bidrag eller en arv - uanset størrelse - er en gave, som omsættes til mere natur. For fugle, for folk og for fremtiden.

VIL DU VIDE MERE? Se www.fugleværnsfonden.dk/testamente eller ring på tlf. 3328 3839
Du kan også støtte her og nu på Mobile Pay 90682

Fugleværnsfonden

DOF BORNHOLM

KONTAKT

Formand: Carsten Andersen,
Mail: bornholm@dof.dk,
Tlf: 23 44 02 56,
bornholm@dof.dk

MØDER

Generalforsamling lør. 26/2 kl. 10.
P-plads på Segenvej ved Bastemose.
Først går vi rundt om Bastemose, der
efter kører vi til "Klippely" i Ekkodalen,
hvor foreningen byder på frokost og
dernæst selve generalforsamlingen.
Tilmelding til generalforsamlingen
senest 20/2 til Hanne Tøttrup (tlf.
20270158, hanne.toettrup@ac.dk).

TURE

Månedstur – den første søndag i hver måned kl. 10. P-plads ved Koldekilde/Segenvej/Almindingsvej. Datoer: 6/3, 3/4 og 1/5. Turlleder: Eilif S. Bendtsen (tlf. 23488004).

Fugle i byen søn. 20/3 kl. 13-15.
P-plads ved kirkegården, Bavnet 1,
3720 Åkirkeby. Vi går en tur rundt i
Åkirkeby for at se, hvad et byområde
kan tilbyde af fugleliv. Turlledere:
Henriette Tøttrup Hansen (tlf.
24605089) og Alfred Tøttrup Hansen.

Forår på Raghhammer man. 18/4
kl. 7-10. P-plads ved Raghhammer
Skydeterræn. Vi vil især kigge efter
de eksklusive raghammerhedearter:
sortstrubet bynkefugl og hedelærke.
Turlledere: Kurt Pedersen (tlf. 40411885)
og Jens Christensen (tlf. 61330425).

De 4 årstider i Svartingedalen lør. 30/4
kl. 7. Ved vandværket, Simblegårdsvej
24, 3790 Hasle. Den anden af fire
ture i 2022 til Fugleværnsfondens nye
reservat. Så er rigtig mange sangere
kommet til dalen. Turlledere: Klaus
Hermansen (tlf. 42256873) og John
Holm (tlf. 28667749).

Kræs for alle sanserne søn. 22/5 kl.
6-9. P-plads ud for 'Ved Stranden' nr. 4
i Svaneke. Vi samler os i nogle biler og
kører til Svenskehavn. Fuglesangen kul-
minerer nu og vi skulle gerne møde en
halv snes forskellige sangere. Halvvejs
venter Ida med frisk morgenbrød!
Kontakt Carsten på SMS eller mail, så vi
kan få købt nok brød. Tag selv drikke-
lse med. Turlledere: Ida Olsen og Carsten
Andersen (tlf. 23440256).

Fuglenes Dag - morgentur til Svartingedalen søn. 29/5. kl. 6. Ved Åhalsegård, Kirkedalsvej 25, Rutsker, 3790 Hasle. Vi skal høre et herligt fuglekor. Turlleder: Eilif S. Bendtsen (tlf. 23488004).

Aftentur til Klintebakken kl. 19.
P-plads ved NaturBornholm,
Grønningen 30, 3720 Aakirkeby. Vi går
en tur i området, hvor der kan være
en del sangfugle m.v. Turlleder: Eilif S.
Bendtsen (tlf. 23488004).

DOF KØBENHAVN

KONTAKT

Mail: kbh.kontakt@dof.dk
Web: www.dofkbh.dk
Formand: Ingelise Aarøe Petersen

Se mere om

Småture: www.doftarvel.dk/småture
Busture: www.doftravel.dk/ture/
busogweekend
Fuglerejser: www.doftravel.dk/allerejser

MØDER

Vinterfugle fre. 25/2 og lør. 26/2.
Klaus Malling Olsen introducerer
fuglene fredag aften i Fuglenes Hus,
Vesterbrogade 140, Kbh. V og tager os
med på tur om lørdagen. Tilmelding
kræves. Pris 500 kr. Se mere på ht-
tps://www.dof.dk/oplevel-fuglene/tu-
re-og-aktiviter?event_id=3888

Generalforsamling i DOF København tors. 10/3 kl. 19-21.30. Dagsorden efter vedtægterne. Se nærmere på hjemmesiden www.dofkbh.dk/lokalafdelingen/vedtaegter. Der er valg til bestyrelsen, og evt. interesserede kan henvende sig til et bestyrelsesmedlem for at høre nærmere om arbejdet i bestyrelsen.

Rovfugle fre. 8/4 og lør. 9/4. Klaus Malling Olsen introducerer fuglene fredag aften i Fuglenes Hus, Vesterbrogade 140, Kbh. V og tager os med på felttur om lørdagen. Tilmelding kræves. Pris 500 kr. Se mere på https://www.dof.dk/oplevel-fuglene/ture-og-aktiviter?event_id=3905. Tilmelding nødvendig.

Fuglestemmekursus med Jan Kiel 16/3 er overtegnet. Venteliste er oprettet. Pris: 895 kr. Se evt. nærmere på hjemmesiden.

TURE

Ørnens Dag søn. 27/2 kl. 10-13.
Sydlige fugletårn ved Klydesøen,
Dæmningsvejen, 2791 Dragør. Vi
står parat til at fortælle om alle de
spændende fugle, som raster i søen i
Naturpark Amager. Se evt. nærmere
på https://www.dof.dk/oplevel-fuglene/
ture-og-aktiviter?event_id=3906

GRÅGÆSSENE

Specielt for
SENIORER

KONTAKT

Jan Chr. Mollerup på tlf. 40 50 84 87
eller på mail: f.mollerup@mail.dk.

Turlledere:

Bjarne Andersen tlf. 40 55 23 14
Joan Klausen tlf. 51 92 88 36
Ib Sørensen tlf. 40 29 97 10
Flemming Kragh Hansen tlf. 40 20 03 45

MØDER

Ringmærkning af havørne v. Kim Skelmosse ons. 16/3 kl. 13.
Kulturstation Vanløse. Kim er leder af
Projekt Ørn under Dansk Ornitologisk
Forening. Foredraget vil handle om,
hvordan vi i Danmark ringmærker ha-
vørne, og grunden hertil. Entre 40 kr.

TURE

Bustur til Skåne Tranås man. 21/2 kl. 7 til ons. 23/2 kl. 17. Bussen kører fra Ballerup Rådhus og efter opsamling ved Tårnby Station til Skåne, hvor vi besøger en række af de kendte lokaliteter og samtidig prøver at finde et par nye steder. Maks 25 deltagere. Vi bor på Skåne Tranås med fuld forplejning og linnedpakker til en pris på kr. 2.600 i delt dobbeltværelse. Vi har et stærkt begrænset antal enkeltværelser til en merpris på kr. 500. Efter den 1/2 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (tlf. 40508487).

Nordhavstippen i egne biler ons. 9/3 kl. 10-14. Vi mødes ved rundkørslen i den østlige ende af Kattegatvej og tager en tur rundt i området.

Bustur til Tempelkrog og Hov Vig ons. 30/3 kl. 7-17. Ballerup Rådhus. Maks 32 deltagere. Indbetal kr. 300 kr. på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/2. Efter den 15/2 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (tlf. 40508487).

Bustur til Lolland ons. 20/4 kl. 7-18. Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved 31 A til Sydhavsøerne, hvor vi besøger nogle af de gode fuglelokalteter. Maks 32 deltagere. Indbetal kr. 320 kr. på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/3. Efter den 15/3 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (tlf. 40508487).

Tur i egne biler til Gundsømagle Sø og Bolund ons. 4/5 kl. 9-14. Tilmelding til Bjarne Andersen senest 15/4 (tlf. 40552314, bispe32@youmail.dk) hvor efter I får at vide, hvor mødestedet er.

ROSKILDE

KONTAKT

Web: www.dof-roskilde.dk

DOF KØGE

KONTAKT

Se mere: <http://vibe.dofkoege.dk/wordpress/kommende-fugleture/>

MØDER

Punkttællinger ved Thomas Vikstrøm ons. 22/3.

TURE

Ørnetur på Sydsjælland lør. 26/2.

Fyledalen man. 12/3.

Sangfugletur. Vallø Slotspark lør. 2/4.

DOF NORDSJÆLLAND

KONTAKT

Formand: John Hansen
Mail: formand@dofnordsj.dk
Tlf. 22 29 52 42
Se mere: www.dofnordsj.dk/

DOF VESTSJÆLLAND

KONTAKT

Formand: Morten Jensen.
Web: www.dof-vestsjælland.dk

MØDER

Punkttællinger ved Thomas Vikstrøm ons. 23/3 kl. 15-21. Kalundborg Vandrerhjem, Stadion Allé 5, Kalundborg. Fra kl. 15-17 demonstreres det, hvordan man kan lave punkttællingerne, og deltagerne kan selv prøve det. Herefter middag på Kalundborg Vandrerhjem. Kl. 19-21 holdes der indlæg og diskussion om det nuværende projekt, nyhederne i Punkttælling 2.0. Tilmelding senest 18/3 til Else Marie Jespersen (tlf. 21926115).

TURE

Ørnens Dag ved Tissø søn. 27/2 kl. 10-14. Fugledegård, Bakkendrupvej 28, Store Fuglede. Her vil der være erfarne guider fra DOF til stede. Desuden arrangeres der et antal ture i egne biler i løbet af dagen for at finde egnens ørne, glenter og andre spændende fugle. Kontakt Jens Boesen (tlf. 40311262, jens@boesen.org).

Halseby Sø ved Korsør lør. 12/3 kl. 10-12. Tårnborg Kirke, Marsk Stigs Vej 65, Korsør. Vi ser efter ænder, finker, sanglærker og gæs. Turlleder: Jette Hallig (tlf. 20675850, jette.hallig@gmail.com).

Alleshavebugten lør. 19/3 kl. 10-14. P-plads ved Kalundborg Vandrerhjem. I Alleshavebugten er der næsten altid en mængde forskellige fugle. Turlleder: Jakob Møller (tlf. 22818169).

Tur til Bildsø tors. 24/3 kl. 10-12. P-plads på Stendyssevej, 4200 Slagelse. Gennem løvskov til kysten, hvor vi ser efter trækfugle. Turlleder: Jette Hallig (tlf. 20675850, jette.hallig@gmail.com).

Borreby Mose søn. 3/4 kl. 10-13. Borreby Gods, Borrebyvej 41. De første forårsbebudere er nu ankommet til mosen. Vi kigger bl.a. efter stor kobbersneppe, klyde, præstekrave. Turlleder: Anders Jakobsen (tlf. 40336641).

Sanddobberne og Korevlerne lør. 16/4 kl. 10-14. Kalundborg Vandrerhjem kl. 9.30 for samkørsel. Sanddobberne og Korevlerne der begge er Natura 2000-områder. Turlleder: Else Marie Jespersen (tlf. 21926115).

Borreby Mose søn. 8/5 kl. 10-13. Parkeringspladsen Borreby Gods, Borrebyvej. Vi lytter til de første fuglestemmer i parken. I den nærliggende mose kigger vi efter rørhøg, stor kobbersneppe, klyde, brushane, skægmejsje m.fl. Turlleder: Anders Jakobsen (tlf. 40336641).

Frølund Fed søn. 8/5 kl. 10-11:30. P-plads Broholmvej 85, 4220 Korsør. Kystobs og en tur langs vejen efter spurve, drosler, finker og gæs. Turlleder: Jette Hallig (tlf. 20675850, jette.hallig@gmail.com).

DOF STORSTRØM

KONTAKT

E-mail: kontakt@dofstor.dk eller Bo Kayser, Pilevej 2, Stensby, 4773 Stensved, tlf. 5134 6278
For ekstra arrangementer, ændringer og aflysninger: Læs mere på www.dofstor.dk.

MØDER

DOF Storstrøm generalforsamling lør. 19/2 kl. 13-16. Danhostel Saksøbing, Saxes Allé 10, 4990 Saksøbing. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278, bo.kayser@gmail.com).

Effektiv uge i Uganda tirs. 1/3 kl. 19-21. Allerslev Klubhus, Enghavevej 2A, 4720 Præstø. Mads Elley fortæller om rejseoplevelser i Uganda. Kontakt: Bente Larsen (tlf. 24616626, bente@stensvednet.dk) og Søren Sørensen (tlf. 24784870, sorensoren1941@gmail.com).

Sommerfugle og andre insekter tors. 3/3 kl. 19-22. Sofieskolen i lokale F 006. Merkurs Plads 4, 4800 Nykøbing. Brian W. Petersen kommer og fortæller om insekter. Kontakt: Benny Steinmejer (tlf. 25143939).

TURE

Rådmandshaven i Næstved lør. 26/2 kl. 9-12. P-plads på Rådmandsengen ved Rådhuset. Mulighed for vandstær og isfugl. Kontakt: Bent Rung Nielsen (tlf. 30889752).

Borreby Mose søn. 13/3 kl. 8:30-12. P-plads i Borreby Mose. Vi ser på ændre, rovfugle og vadefugle. Kontakt: Bent Rung Nielsen (tlf. 30889752).

Forårstur ved Gedser lør. 26/3 kl. 9-12. P-plads ved Gedser Lystbådehavn, sydlige ende. Vi har chance for at se rastende småfugle samt rovfugle og ænder på træk. Kontakt: Søren Mygind (soren@mygind.me).

Fugle og flora på Høvblege på Østmøn lør. 30/4 kl. 10-13. Parkeringspladsen i T-krydset mellem Gurkebakken og Busenevej. Kontakt: Bo Kayser (tlf. 51346278, bo.kayser@gmail.com).

Åbent Hus Gedser Fuglestation søn. 1/5 kl. 9-12. Kør gennem Gedser by, forbi fyret til den store P-plads ved stranden. Gå gennem fårefolden til det stråtækte hus. Vi viser, hvordan småfuglene indfanges, køns-, alders- og artsbestemmes. Vi ser fuglene helt tæt på, og der fortælles om det at ringmærke fugle, og hvilken viden mærkningen kan bringe. Kontakt: Hans Lind (tlf. 61671843).

Borreby Mose søn. 8/5 kl. 8:30-12. P-plads i Borreby Mose. Vi får set mange arter vadefugle og de fleste svømmeænder, og rørhøgeparret er sikkert også på plads. Kontakt: Bent Rung Nielsen (tlf. 30889752).

DOF FYN

KONTAKT

Formand: Henrik Kalckar Hansen.
Tlf: 30 70 90 38.
Mail: kalckar@webspeed.dk
Web: www.doffyn.dk

MØDER

Langelandske fugle ons. 23/2 kl. 19. DOF's lokaler Rasmus Rask-Skolen, Bellinge. Jane Ditzel viser fotos af lokale fugle.

Belize ons. 30/3 kl. 19. DOF's lokaler Rasmus Rask-Skolen, Bellinge. Allis Nielsen og Michael Mosebo Jensen viser billeder og fortæller om en corona-korridor til Mellemamerika sommeren 2021.

TURE

Ølundgård og Firtalsstranden søn 27/2 kl. 8. P-pladsen ved Firtalsstranden. Tilmelding til turlleder Henrik Kingo (tlf. 28603392).

Monnet lør. 12/3. Tilmelding til turlleder Poul Rasmussen (tlf. 61262659) som beretter om mødetid og sted.

Nakkebølle Fjord søn. 10/4 kl. 8. Sanatoriet. Tilmelding til turlleder Michael Bjerregård (tlf. 53600784).

Vejlerne fre. 22/4 til søn. 24/4. Tilmelding til turlederne Lilly Sørensen og Niels Bomholt (tlf. 23229673) der vil fortælle mere om planerne.

Tårnernes Dag lør. 7/5 kl. 5-13. Mød op i tårnet i Gulstav Mose på et selvvalgt tidspunkt.

DOF SØNDERJYLLAND

KONTAKT

Formand: Gert Fahlberg
Mail: gert.fahlberg@bbsyd.dk
www.dof-syd.dk

TURE

Ørnens Dag ved Ballum Sluse søn. 27/2 kl. 10. Ballum Sluse. Turledere: Jan Ravnborg (tlf. 28144464) og Karl Schlichter.

Årtoft Plantage søn. 6/3 kl. 9-12. Tag afkørsel Åbenrå syd imod Tinglev fra motorvejen. Drej ned ad Golfbanevej ca. 1 km, hvor vi finder parkering. Skoven ved motorvejen kan være interessant. En forårsdag er der set sort-, grøn- og stor flagspætte. Turlleder: Klaus Bo Jensen (tlf. 50943363).

Spættetur i Draved Skov søn. 13/3 kl. 7-10. P-pladsen i Draved Skov, Dravedvej. Der er mindst 4 spættearter i skoven, som vi håber at opleve. Vi vil også se på traner i Draved Mose. Turlleder: Jan Ravnborg (tlf. 28144464).

Bommerlund plantage lør. 19/3 kl. 9-12. P-pladsen i skovens nordlige ende ved Hærvejen. Spændende plantage med gode arter som top- og fyrremejse, rødtoppet fuglekonge og ikke at forglemme sortspætte. Turlleder: Klaus Bo Jensen (tlf. 50943363).

Sandbjerg Sø ons. 30/3 kl. 18.30. P-pladsen bag Sandbjerg Gods. Vi ser på søens ynglefugle især grågæs, ænder, lappedykkere og stor skallesluger. Turlleder: Gert Fahlberg (tlf. 263110139).

Turen går til Hartsø Kegnæs lør. 9/4 kl. 10-12.30. Udkigshuset ved P-pladsen ved tidligere Møllers Camping. Der ses normalt mange rastende ænder, gæs og småfugle samt trækkende rovfugle. Turledere: Viggo Petersen (tlf. 51351373).

Forårstur til Bøjden Nor lør. 16/4 kl. 8-14. Fynshav Færgehavn. Fynshav

Færgehavn kl. 8. Retur Bøjden Færgehavn kl. 13. Fuglereservatet ligger lige ved færgelejet. Turlleder: Else Dupont (tlf. 401623619).

Morgensangs-tur i Draved Skov søn. 24/4 kl. 6-8:30. P-pladsen i Draved Skov, Dravedvej. De første sangere er forhåbentlig på plads. Der er også gode muligheder for at se spætter. Turlleder: Jan Ravnborg (tlf. 28144464).

Fredsmaj, Sønderskoven, Sønderborg ons. 27/4 kl. 18.30. Fiskerhytten, Vendepladsen på Hjort Lorenzens Vej. En del gæs og ænder mm. Turlleder: Svend Ove Jensen (tlf. 21600256).

Tur til Ballum Sluse søn 1/5 kl. 9-11. P-pladsen ved Ballum Sluse. Vi vil se på vadefugle, gæs, rovfugle, flere hejrearer og småfugle. Turlleder: Inger Sønnichsen (tlf. 23629934).

Tur til Torup Made ons. 4/5 kl. 9-11:30. P-pladsen ved Gammelgård 6. Kim vil gerne vise sit nærområde frem. Havørnen forventes rimelig sikker. Blåhals sås sidste år. Als' bedste eng/vådområde. Turlleder: Kim Hagen Andersen (tlf. 61113601).

DOF SYDVESTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Karin Gustausen,
Mail: kgustausen@gmail.com
Tlf. 28 25 87 86

Kim Mogensen, Tlf. 40 59 22 44
Kim.mogensen@mvpb.net
Se også www.dofsydvest.dk

MØDER

Generalforsamling tirs. 22/2 kl. 19. Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19, 6700 Esbjerg. Den samlede dagsorden med indkomne forslag offentliggøres i et af lokalafdelingens medier senest to uger før. Efter generalforsamlingen: Bent Jakobsen, leder af Blåvand Fuglestation aflægger beretning om Blåvand Fuglestation. Ole Thorup; Punkttællingskoordinator for DOF Sydvestjylland fortæller om punkttællinger. Kontaktperson: Karin Gustausen (tlf. 28258786, kgustausen@gmail.com).

TURE

Draved Skov og Kongens Mose lør. 26/2 kl. 8. P-pladsen overfor Skovgrillen - Plantagevej 22, 6760

Ribe. Tilmelding senest 24/2 kl. 18 til Per Fabricius (tlf. 20830758, fabrik.ugle@gmail.com) og Sven Bødker.

Tipperne og Vest Stadil Fjord lør. 19/3 kl. 8. P-pladsen ved Nordladen på Værnengene. Tilmelding senest 17/3 kl. 18 til Kim Mogensen (tlf. 40592244, kim.mogensen@mvb.net) og Per Fabricius.

Filsø lør. 9/4 kl. 7. Ellipsen Kærgårdvej 14b, 6854 Henne. Tilmelding senest 7/4 kl. 18 til Sven Bødker (tlf. 40621370, 99procentabe@gmail.com) og Niels Knudsen.

Punktælling og grillaften tirs. 12/4 kl. 16-20. Midtby 3, Råhede, 6760 Ribe. I samarbejde med Ole Thorup går vi en rute på 3-4 km og opretter ruten på Dofbasen. Efterfølgende er der grill med tilbehør hos Susanne og Kurt. Det er ikke et must at tage en punktælling for at deltage i arrangementet. Max 18 deltagere. Tilmelding senest 12/4 til Karin Gustausen (tlf. 28258786, kgustausen@gmail.com).

Mandø søn. 1/5 kl. 7. Vadehavscenretet, Okholmvej 5, 6760 Ribe. Tilmelding senest 29/4 kl. 18 til Niels Knudsen (tlf. 40951537, nk@esenet.dk).

DOF SYDØSTJYLLAND

KONTAKT

Se: <http://www.dof-sydostjylland.dk/> for møder og ture.

DOF VESTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Lars Holm Hansen.
Tlf: 22 96 13 17.
Mail: formand@dofvestjylland.dk
Ture: Poul Krag. Tlf: 22 36 02 36.
Mail: poukrag@tdcadsl.dk
Web: www.dofvestjylland.dk

MØDER

Ørnens Dag i Skjern Enge søn. 27/2 kl. 10-13. Pumpestation Nord, Langagervej, 6900 Skjern. Turledere: Børge Vistisen (tlf. 30821719, bv@em-bv.dk) og Erik Mørk Nielsen (tlf. 26245879, erik.m.n@mail.dk).

Tranerne på Lønborg Hede lør. 5/3 kl. 8-10. Naturstyrelsens p-plads ved Bjerregårdsvej Turleder: Jens Hasager (tlf. 20728378, jhkirk@gmail.dk).

Arrangør: Lønborg Hedelaug og DOF Vestjylland.

Hoverdal Plantage, Tim Mølle og Svingel Eng sø lør. 19/3 kl. 8-12. Store Hoverdal, Sørupvej nordvest for Hover. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, jballegaard@youmail.dk).

Fuglene på Værnengene og Tipperne tors. 21/4 kl. 17.30-20.30. Nordladen på Værnengene, Tippervej, 6830 Nr. Nebel. Turleder: Ole Amstrup (tlf. 20468336, amstrup.ole@gmail.com).

Forårsfugletur ved Nissum Fjord lør. 23/4 kl. 8.30-12.30. Nørre Fjand Havn overfor Fjandø. Turleder: Agner Svenstrup (tlf. 41317700, svebra@webspeed.dk).

Tårnernes Dag lør. 7/5 kl. 5-13. En både landsdækkende og nordisk konkurrence. Fra hvilket tårn ses der flest arter indenfor tidsrammen. Tid og steder, se nærmere på www.dofvestjylland.dk

GRÅSPURVENE

Specielt for SENIORE

KONTAKT

Peder J. Pedersen.
Tlf: 97 46 84 81/23 67 88 75.
Mail: seniorture@dofvestjylland.dk.

MØDER

Hald Sø ved Viborg tors. 3/3 kl. 8:30-13. Haderup Kirke. Vi vil se efter vandstær og isfugl samt spætmejsje og træløber/korttået træløber ved Niels Bugges Kro. Vi vil også lede efter spætter - måske er vi heldige at høre sortspætte. Turen foregår i privatebiler (samkørsel fra Haderup kirke). Turleder: Leif Novrup (tlf. 97448301, 23315601, leifnovrup@pc.dk).

Hindø og Svingel Eng sø tors. 21/4 kl. 8-12. P-pladsen ved Hee Kirke. Vi starter med at gå en tur over den nye bro til Hindø. Her er der skægmejsje, rørhøg og måske de første sangere. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, jballegaard@youmail.dk).

Pallisbjerg Enge og Vest Stadil Fjord tors. 5/5 kl. 9-13. P-pladsen ved Husby Kirke. Pomeransfuglene optræder ofte på Pallisbjerg Enge. Turleder: Peder J. Pedersen (tlf. 23678875, pjp@mmdv14.dk).

DOF ØSTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Ole Bøgh Vinther,
Tlf. 25 15 23 25
E-mail: olebvinther@gmail.com
Web: www.dofoj.dk

MØDER

Generalforsamling lør. 26/2 kl. 13. Café Sløjfen, Hadsten Kulturhus, Evald Tangs Allé 45, 8370 Hadsten. Arrangementet starter kl. 10 med anden aktivitet. Se nærmere på dofoj.dk

Foredrag i marts og april er under planlægning - se nærmere på dofoj.dk under ture og møder i den sorte firkant.

MØDER

Bustur til Filsø eller Skjern sø lør. 19/3. Turen er under planlægning. Se nærmere på dofoj.dk hvor turen vil blive annonceret, eller tilmeld dig nyhederne pr. e-mail.

GRÅKRAGERNE

MØDER

Borre Odde og Horsens Nørrestrand ons. 16/3 kl. 10. P-pladsen på Borre Odde, Søborgvej 20, 8700 Horsens. Vi starter med at gå ud langs odde, hvor vi forhåbentlig kan få en del vadefugle at se. Herfra kører vi ind til Horsens Nørrestrand, hvor der er god chance for havørn.

Uldum Kær tirs. 12/4 kl. 10. P-pladsen ved fugletårnet, Kærvejen 55-59, Uldum. Fugletårnet er første mål på turen. Rørhøgen er på dette tidspunkt ankommet, og foruden alle vandfuglene vil de første sangere sikkert også give lyd fra sig.

Der kan forekomme ændringer til alle arrangementer, så følg med på hjemmesiden, eller tilmeld dig e-mail gruppen, nederst på følgende side: dofoj.dk/graakragerne.

FUGLEPIGERNE

Specielt for KVINDER

Se mere på

www.fuglepiiger.wordpress.com

DOF NORDVESTJYLLAND

KONTAKT

Formand: Martin Høj Hansen
Tlf: 87 51 41 52
Mail: martin.hoj.hansen@gmail.com

Ture: Anni Stub, Tlf: 21 47 96 81
Mail: anni@stub.dk
Web: dof-nordvestjylland.dk

MØDER

Generalforsamling lør. 26/2 kl. 10-15.30. Morsø Folkebibliotek, Holgersgade 7, 7900 Nykøbing M. Vi starter dagen med en fugletur tæt på byen. Bl.a. til anlægget, fjorden og havnen. Efter en let frokost holder vi generalforsamling med dagsorden ifølge vedtægterne. Turleder: Hans Dahlgaard. (tlf. 26326160).

Fuglestemmekursus fra ons. 2/3 til ons. 8/6 kl. 19-21. Viborg Bibliotek, Vesterbrogade 15, 8800 Viborg. Pris: kr. 875. Læs mere på hjemmesiden. Kontakt: Lars Mogensen (tlf. 86653614, 31951805, mogensenlars@yahoo.dk).

TURE

Ørneklubben / Fugletur i Viborg i vinterferien for børn, bedsteforældre og andre interesserede man 14/2 kl. 10-12. P-pladsen ved Golf Hotellet. Hans Tausens Alle 2, 8800 Viborg. En tur ved Sønder sø for at se, hvad der er af fugle i byen på denne årstid. Turleder: Michael Winter (tlf. 60898039).

Ørneklubben / Fugletur i Skive i vinterferien for børn, bedsteforældre og andre interesserede man. 14/2 kl. 10-

12. P-pladsen ved Hotel Strandtangen, Strandvejen 24, 7800 Skive. En tur ved havnen og i Krabbesholm Skov for at se, hvad der er af fugle i byen på denne årstid. Turleder: Brian Jakobsen (tlf. 51258555).

Ørnens dag ved Tange Sø søn. 27/2 kl. 10-14. Tange Søvej 71, 8840 Rødkærsbro. Turleder: Finn Andersen (tlf. 40231613).

Fugletur til Brokholm Sø lør. 23/4 kl. 8-12. Naturcentret, Vejsmarkvej 15, 7870 Roslev. Her er et væld af svaner, ænder, gæs og lappedykkere, og hvis vi er heldige, ser vi de to havørne, der holder til i området. Turleder: Brian Jakobsen (tlf. 51258555).

Fuglestemmetur Hald Ege søn 1/5 kl. 6-9. P-pladsen ved Hald Ege Kirke. Hald Ege Kirkevej 3, 8800 Viborg. Rundtur på små stier i den gamle egeskov for at lytte til morgenkoret af fuglestemmer, bl.a. de nyankomne sangere. Turleder: Thomas Thelle (tlf. 60950450).

GRÅMEJSERNE

Specielt for SENIORE

Miljøfugletur til Poppelgrise og Kummedambrug man. 21/2 kl. 10-14. Idom Kirke, Burvej 5B, 7500 Holstebro. En fugletur med miljø som tema. Økologiske frilandsgrise og et moderne kummedambrug tiltrækker i kolde perioder store fugleflokkede. Turleder: Hans Rasmussen fra DOF Vestjylland og Anni Ooppelstrup (tlf. 28931072).

Fugletur ved Virksund/Ørslevkloster tors. 17/3 kl. 9-13. P-pladsen ved Virksunddæmningen i Sundstrup, Sundvej, 8832 Skals. Vi ser hvad der ligger af fugle i Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord. Derpå skal vi til Ørslevkloster Sø for at se om der er bjergænder. Turleder: Anni Ooppelstrup (tlf. 28931072).

Fugletur til Kølsen-Skals Eng sø tors. 19/4 kl. 8-12. P-pladsen på hovedvej 533 Viborg-Løgstør landevejen – lige syd for Låstrup og broen over Skals Å. Her er mange vadefugle, blåhals, skægmejse, rørdrum, rovfugle mm. Turleder: Finn Andersen (tlf. 40231613).

DOF NORDJYLLAND

KONTAKT

Formand: Peter Lund Kristensen
Tlf: 21 46 10 81
Web: www.dofnord.dk

MØDER

Fuglebiblioteket i Golfhuset i Aalborg har åbent den første onsdag i hver måned fra kl. 10-12. Golfhuset, Borgmester Jørgensensvej, Aalborg. I bibliotekets åbningstid er der nogle af gangene fuglestemmerkurser fra kl. 10.30-11.30. Det drejer sig om følgende datoer: 2/2 (ugler), 2/3 (mejer og finker), 6/4 (spætter og rovfugle), 4/5 (sangere) og 1/6 (natsangere).

GRÅMEJSERNE nord

KONTAKT

Poul Erik Sperling.
Tlf.: 20 28 44 05,
pes@vildtfarmnord.dk.

Specielt for SENIORE

Svend Erik Mikkelsen. Tlf.: 61 60 73 61,
svemik45@hotmail.com.

Peter Manstrup. Tlf.: 20 54 01 20,
p.manstrup@gmail.com.

Se mere:

<https://dofnord.dk/graamejserne/>

TURE

Tranum Klitplantage man. 21/3 kl. 9. P-pladsen ved Tranum Kirke. Med denne tur starter vi en række ture til lokaliteter, der er udpeget til at blive kommende Naturnationalparker (NNP). Vi vil søge at få en lokal guide til at præsentere området for os. Turledere: Peter Manstrup, Poul Erik Sperling og Svend Erik Mikkelsen.

Tofte Skov i april. Vi forsøger at få tilladelse til en tur ind i den ellers lukkede skov. Det bliver med tilmelding og et begrænset deltagerantal på 35. Vi sender mere herom på mail og på hjemmesiden, når vi har en tilladelse.

REPRÆSENTANTSKABSMØDE

DOF's forårsrepræsentantskabsmøde finder sted i dagene 23. til 24. april 2022 på Pharmakon i Hillerød.

Dagsordenforslag skal være repræsentantskabets forretningsudvalg i hænde senest 4 uger før mødet.

Eventuelle spørgsmål rettes til Mia Ilander Albrechtsen i Fuglenes Hus tlf. 33 28 38 30.

Ture med Fugleværnsfonden

Fugleværnsfonden afholder mange spændende ture i fondens naturreservater over hele Danmark. Turene ledes af fondens naturvejledere Allan Gudio Nielsen og Jørn Dyhrberg Larsen samt dygtige ornitologer fra fondens frivillige arbejdsgrupper. Turene er gratis og for alle. De næste måneder tilbyder vi følgende ture. Ses vi?

Nyord Enge (6)

Ørnens Dag - søndag 27/2 kl. 10
Åbent Hus i fugletårnet - søndag 27/3 kl. 10
Åbent Hus i fugletårnet - søndag 24/4 kl. 10

Saksfjed/Hyllekrog (8)

Tur til Hyllekrog inden forårsfredningen - søndag 27/2 kl. 10

Sydlangeland (10 og 11)

Åbent Tårn i Gulstav Mose - søndag 6/3 kl. 10
Åbent Tårn i Tryggelev Nor - søndag 6/3 kl. 13
Åbent Tårn i Gulstav Mose - søndag 3/4 kl. 10
Åbent Tårn i Tryggelev Nor - søndag 3/4 kl. 13
Åbent Tårn i Gulstav Mose - søndag 1/5 kl. 10
Åbent Tårn i Tryggelev Nor - søndag 1/5 kl. 13

Bøjden Nor (13)

Åbent Skjul - søndag 27/3 kl. 10

Bremsbøl Sø (15)

'Nordens nattergal', blåhalsen - tirsdag 26/4 kl. 19:30

Stormengene (17)

Forårsfugle og oprydning - søndag 27/3 kl. 9
Forår, fugle og frisk luft - lørdag 23/4 kl. 9

Agerø (20)

Lysbugede knortegæs - søndag 1/5 kl. 10

Svartingedal (22)

De 4 årstider - lørdag 30/4 kl. 7

Rusland (23)

Fugletur til Rusland - torsdag 7/4 kl. 10

Nivå Bugt Strandenge (1)

Fugletur - torsdag 31/3 kl. 10
Åbent Hus - søndag 24/4 kl. 9
Fugletur - onsdag 27/4 kl. 10

Vaserne (2)

Lille flagspætte - onsdag 23/3 kl. 10
Fuglestemmetur - onsdag 30/3 kl. 10
Fuglestemmetur - torsdag 28/4 kl. 10

Gundsømagle Sø (3)

Er der forår i luften - lørdag 5/3 kl. 10
De første forårsfugle - lørdag 2/4 kl. 9

Ravnstrup Sø (4)

Fuglekassedag med bål og pandekager - lørdag 5/3 kl. 10
Skovens forårskor og blomsterflor - lørdag 2/4 kl. 13
Fuglestemmetur - mandag 25/4 kl. 19
Fuglestemmetur - mandag 2/5 kl. 19

Tjek www.fugleværnsfonden.dk for rutevejledning, mere information og evt. ændringer i forhold til corona

Vi giver Danmarks fugle en rig natur - følg med på

Vedersø - 4 personer. Toppen af Vest Stadil Fjord. Hyggeligt velindrettet helårshus/ferielejlighed 50 m². Naturgrund, ugenert, indhegnet, m. udsigtshøj. Udsigt til klitterne 2 km. og fredede strandenge. Stort fugletræk mulighed for at se "lille" sort sol forår/efterår. Rørdrum høres, findes ved Nørre sø 800 m. væk. Ynglende tårnfalken i haven. Rigt fugleliv. Ugepris: 3000 kr. Incl. rengøring. En person 1500 kr. + rengøring 300 kr. minus juni, juli, august, samt helligdage. Pris pr. døgn for 2 personer 450 kr. + rengøring 300 kr. For 1 person 225 kr. + rengøring 300 kr. Hund er velkommen. Henv. Anette Schmidt: 22550600.

Limfjorden - Vejlerne. Lunt lille træhus, smukt beliggende med helt fri udsigt over Arup Dæmning, fjord og reservat. Helårsbolig, enkelt indrettet til 2-4 pers., med tekøkken, bad, brændeovn og el-varme. Udlejes billigt på dags- eller ugebasis. Tlf. 30 62 45 56. E-mail: lottelolk@outlook.dk www.limfjorden-vejlerne.dk

Ødegård i smuk natur nær Vetlanda. Velindrettet hus med moderne bekvemmeligheder. 9 sovepladser. Meget rigt fugle- og dyreliv. Tæt på badesø. Pris/uge kr 4000. Tlf. 20743785 Michael

Helårshus ved fugleeng i Odense N. Til salg: Bispeengen 35, 5270, 156 m², se boligsiden.dk

V. Vedsted - Vadehavet. Hyggeligt, stråetækt nyistandsat helårshus, 400 m fra Nationalparken. Enkelt indrettet, 6 senge + 2 madrasser, tre soverum. Fremragende internet. Husdyr ikke tilladt. Pris pr. uge 1-26 og 34-52: 2800 + forbrug 500 kr. Pris pr. uge 27-33: 3500 kr. + forbrug 500 kr. Weekend: 1500 kr. + forbrug 250 kr. En hverdagsnat (ikke weekend) 575 kr. inkl. forbrug. Se vvedsted123.123hjemmeside.dk eller henv. karennitschke@gmail.com

Feriehus udlejes i Nationalpark Thy. Op til klithede og klitplantage i Sydthy i et mindre sommerhusområde ved landsbyen Svankær ligger dette velholdte helårsisolerede bjælkehus fra Trelleborg. Huset er på 82 m² fordelt på hovedhus og anneks til i alt maks. 5 personer. Herudover er der carport samt vaskerum (7,5 m²) med vaskemaskine og rævask. Ugenert 6000 m² vidunderlig naturgrund omgivet af store træer med redekasser og rigt fugleliv, pæn stor græsplæne samt overdækket (18 m²) og åben (38 m²) terrasse begge med glasvæg mod vest. Danske og tyske tv-kanaler trådløst internet, opvaskemaskine, brændeovn, varmepumpe, elvarme, havemøbler og grill. 6 km til Vesterhavet og 8 km til fint indkøb. Leje pr. uge: kr 4,900 + forbrug. Husdyr/rygning ikke tilladt. Tlf.: 24 60 24 72, e-mail: Sondergaard_Jens@mail.dk

Gammelt bondehus udlejes. Huset er beliggende for enden af en markvej mellem Ringkøbing fjord og Stadil fjord 2 km fra Vesterhavet. Stedet er ideelt for fugle- og naturelskere. Huset har 4 soveværelser med 10 gode sovepladser. Dejlig ugenert have, terrasse og adgang til wi-fi, Pris pr. døgn 500 kr. + el. Kontakt 20401814 eller 123hjemmeside.dk/Mosehytten

ISLAND – rejser med fokus på fugle og natur

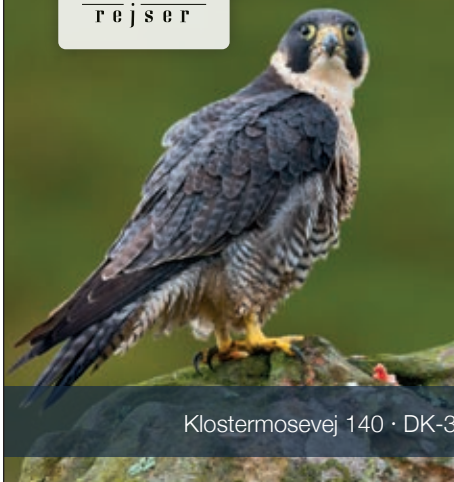
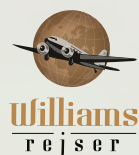
Island rummer mange sjældne og attraktive fugle. Ikke så mange forskellige arter, men uhyre store mængder af nogle. På vore fugleture er der sikkerhed for fx storkjove, islom, nordisk lappedykker, islandsk hvinand, strømand og odinshane. Vi kender de gode steder. Der er også stor chance for jagtfalk, dværgfalk og mosehornugle. Vi har to ture, dels en rundtur på 13 dage, hvor nord (med søen Mývatn), øst og syd besøges, dels en tur på 8 dage, hvor man bor på samme sted på Nordlandet og med det som udgangspunkt besøger bl.a. Mývatn. Se programmer eller ring for flere oplysninger.

Fugle og natur i det nordøstlige Island / 8 dage
31.5. - 7.6. 2022 (nr. C-16) fra Kastrup / Kr. 16.950

Inkl. dagstur til Vestmannaøerne / 13 dage
17. - 29.6. 2022 (nr. C-20) Fra Kastrup / Kr. 26.000

Team Island – rejser til Island og andre lande
Tlf. 29 62 80 77 / info@team-island.dk / team-island.dk

Klostermosevej 140 · DK-3000 Helsingør · Tlf.: +45 20 22 19 90 · fw@williams.dk · williamsrejser.dk

Oplev den storslåede spanske natur

Denne rejse kombinerer det sydlige område ved naturreservatet Sierra de Andujar, og de bedste steder i Extremadura. Rejsen bringer dig på natur- fugle- og dyreeventyr i de øde områder i Spanien.

I bjergene ved Sierra de Andujar vil vi se efter Iberisk Los, Spansk Kejserrørn, Mufflon, Stenbuk, Gribbe og en stribe andre spændende arter.

Afrejse 15. - 22. maj.

Kr. 10.885,-

Spændende Armenien og Georgien

I det sydlige Kaukasus ligger det lille land Armenien, der er et ufatteligt smukt og fredfyldt land. Verdens første kristne land rummer en yderst gæstfri befolkning. Det tyndt befolkede land, og dets historie ses i landskabet og i bjergene. I Georgien er det også naturen der trækker. Blandt andet byder landet på Europas højeste bjerg. Vi vil se efter de mange spændende fugle, for fuglene vil være i centrum, men vi vil også nyde naturen, og kulturen.

Afrejse 16. - 25. september.

Kr. 11.995,-

GAVEKORT TIL BIDRAGYDERE

Mange medlemmer og ansatte bidrager med indhold til Fugle & Natur. Som en anerkendelse modtager bidragyderne fremover gavekort til Naturbutikken efter flg. retningslinjer:

- 1) Anerkendelse for bidrag er som udgangspunkt symbolsk og kan ikke betragtes som aflønning.
- 2) Ansatte og medlemmer af hovedbestyrelserne i DOF og FVF modtager ikke gavekort for deres bidrag til DOF's medier, da de primært bidrager i arbejdstiden eller con amore.
- 3) Gavekortet udstedes første gang bidraget benyttes af DOF. Ved gentagelse/ genbrug i flere medier udstedes ikke yderligere gavekort.
- 4) Artikler på ca. 1500 – 2000 ord anerkendes med et gavekort til Naturbutikken på 200 kr.
- 5) Fotos anerkendes med gavekort til Naturbutikken således: A: 1 foto, 100 kr. / B. 2-4 fotos, 200 kr. / C: 5+ fotos, 300 kr.
- 6) Udstedelsen af gavekort foregår løbende i takt med at bidragene benyttes.

DANSK ORNITOLOGISK FORENING – DOF

DOF er landsforeningen for fuglebeskyttelse og fugleinteresserede

DOF er den danske afdeling af BirdLife International. Vesterbrogade 138-140, 1620, København V
Telefon (alle hverdage 11-15): 3328 3800

DOF's formand:

Egon Østergaard tlf: 3116 2030,
email: egon.ostergaard@dof.dk

Indmeldelse i DOF:

Sket ved indbetaling på DOF's bankkonto.

NB! Ny konto hos Merkur: reg. nr. 8401 konto nr. 1043118. Støttebeløb til DOF's arbejde for fugle- og naturbeskyttelse, som er fradragsberettiget, kan indbetales på samme bankkonto.

Årlige kontingenter:

Medlemmer:	520 kr.
Ungdomsmedl. (til 30 år):	265 kr.
Ørneklub (6-12 år):	265 kr.
Husstandsmedlemskab:	695 kr.

Naturbutikken:

Naturbutikken i Fuglenes Hus
tlf: 3328 3838. Åbningstider: Man.-fre. kl. 11-17,
lør. 10-16. www.naturbutikken.dk

Bor du i udlandet,
kontakt da venligst
DOF for nærmere
oplysninger om
priser.

MORE

NL PURE
ÉT MED
NATUREN

SEE THE UNSEEN

SWAROVSKI
OPTIK